

Свят ▶ 10, 17

Насилието в Либия предизвика рязко поскъпване на петрола

Компании и пазари ▶ 12-13

Заводите на "Идеал Стандарт" са произвели с над 10% повече продукция през 2010 г.

Пари

BONNIER

pari.bg

Вторник

22 февруари 2011, брой 37 (5096)

USD/BGN: 1.43096

▼ -0.30%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.36680

▲ +0.30%

Българска народна банка

Sofix: 450.25

▼ -0.28%

Българска фондова борса

BG40: 132.66

▼ -0.33%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

Фирмите задлъжняват още повече

Бождар Данев,
Българска стопанска
камара

Има голяма неопределеност в икономическата политика. Не е ясно ще има ли повече обществени поръчки или не

Георги Прохаски,
Център
за икономическо развитие

Свитото потребление ще се чувства и през първите тримесечия на годината и доста фирми не биха издържали

Само през първата година на кризата - 2009 г., задълженията между фирмите са нараснали с 6% до 156.6 млрд. лв. Прогнозите са, че свитото потребление ще продължи да задълбочава проблема ▶ 11

Новини ▶ 2,7

Времето на Търговския регистър изтича, а властта продължава да бездейства

Новини ▶ 6

Бизнесът плаща повече подкупи, гражданите - по-малко

Очаквайте през март

2 РЕДАКЦИОННА

Печеливш
Елизабет Мърдок

Дъщерята на медийния магнат Рупърт Мърдок Елизабет прогаде телевизионната си компания Shine на News Corp за 673 млн. USD. След финализирането на сделката тя ще се присъедини към брат си и баща си в директорския борд на News Corp.

Губещ
Ангела Меркел

Германският канцлер Ангела Меркел преживя изборен позор в най-голямото германско пристанище - Хамбург, който затвърди драстичния спад в подкрепата към партията ѝ. Християндемократите на Меркел се сринаха с 21.9% срещу 48.3% за социалдемократите на местните избори.

Мнения

► По темата "Засекретено по технически причини"
► Идва БОРКОР, да се зотви.

СЕЛКОР !!!

► По темата „TILT: Усещане за пълен блокж“
► „Филмът използва автентичен език, правдоподобна история и реалистична актьорска игра“, се казва в подзаглавието. Не съм гледал филма и няма да го гледам, защото вярвам на написаното, а автентичният език, правдоподобните български истории и актьорски игри ме отвращават.

-Гойко

Коментар

► Ресорните институции отказват да приемат ситуацията каквато е - ненормална

СНИМКА SHUTTERSTOCK

Търговският регистър няма нужда от инат

pari.bg Топ 3

1 „Големият залоз“: Цинична приказка за пророците на кризата. Как някои успяха да предвидят краха и заложиха срещу борсата.

2 ЕВРО-то и ЛЕВ-ът в проекци. Какво ще се случи с парите ни, ако еврозоната се разпадне.

3 Търговският регистър спира го дни. Системната липса на инвестиции от Агенцията по вписванията и пълният блокж на бюджета ѝ от Министерството на правосъдието говорят, че става въпрос за предизвестена смърт, обясни Васил Величков, управител на „Грама нет ис“, която поддържа Търговския регистър.

Достъпът до Търговския регистър остава все така ограничен, а опасността да спре напълно все по-осезаема. През миналата седмица фирмата, която поддържа сайта на регистъра, „Грама нет ис“ предупреди, че вероятността той да спре да функционира не само не е пресилена, а е реална. Толкова реална, колкото е запълнен и капацитетът на регистъра - почти 100%, и продължава да се увеличава с всеки час. А междувременно Агенцията по вписванията мълчи, а Търговският регистър е оставен на командно дишане. По-страшното обаче е, че информационното затъмнение, в което са поставени над 30-те хиляди дневни посетители на сайта, е съпроводено от неразбираемо бездействие от ресорните институции. И още по-страшен е отказът им да приемат ситуацията каквато е - ненормална.

Мария Веромирова
maria.veromirova@pari.bg

” **Въпросът е важен и продължаващото мълчание на Министерството на правосъдието и на Агенцията по вписвания показва, че са неадекватни на ситуацията**

Съдбата на Търговския регистър зависи изцяло от няколко на пръв поглед прости стъпки. Първата и най-спешна - осигуряване на допълнителен капацитет, на свободно място за съхранение на информация като промени в собствеността и управлението на фирмите, финансови отчети и др. Втората стъпка също от критична важност е техническото обновление, което да позволи на системата да издържа на около 2000 заявки, които постъпват всяка секунда за различни справки на сайта. И не на последно място ясно подреждане на приоритети, основен сред които е поддържането на публичен регистър, който пести време и пари на бизнеса и гражданите.

А вместо това играта на нерви със съобщението service unavailable (услугата е

недостъпна) на сайта на регистъра продължава. А правилата ѝ са съвсем простички - 1 на всеки 5 клика може и да е успешен. Колко точно п на брой опита са нужни за извършване на елементарна справка като достъп до последния финансов отчет на фирма X, не е толкова важно. По-важното е, че след няколко часа „забавление“ на сайта, все пак се стига до нея. Засега. Съвсем скоро обаче резултатът от опита за зареждане на сайта на Търговския регистър може и да бъде game over (играта свърши). Въпросът е важен и мълчанието на Министерството на правосъдието и на Агенцията по вписвания показва, че са неадекватни на ситуацията. Отговорността е тяхна. Мълчанието и на икономическото министерство показва, че за това управление прозрачността и удобствата за бизнеса не са сред важните неща. □

Пари
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК
WWW.PARI.BG
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161
София 1202
e-mail: office@pari.bg
информация: 4395800
Издава
Бизнес Медиа Груп ЕАД,
част от Bonnier Business Press

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР
ЛИЛИЯ АПОСТОЛОВА
4395802
liliia.apostolova@pari.bg
МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА
СТАНИСЛАВА АТАНАСОВА
4395851
stanislava.atanassova@pari.bg

РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП
Зам. главен редактор
Иван БЕДРОВ - 4395838
ivan.bedrov@pari.bg

Визуален редактор
Албена ПИНО - 4395845
albena.pino@pari.bg

ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ
Филипа РАДИОНОВА - 4395866
philippa.radionova@pari.bg
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877
darina.cherkezova@pari.bg
Красимира ЯНЕВА - 4395876
krasimira.yaneva@pari.bg
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845
ani.kodzhaivanova@pari.bg

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ
Мирослав ИВАНОВ - 4395894
miroslav.ivanov@pari.bg

Атанас ХРИСТОВ - 4395818
atanas.hristov@pari.bg
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868
georgi.georgiev@pari.bg
Георги ПАНАЙОТОВ - 4395871
georgi.panayotov@pari.bg
Пламен ДИМИТРОВ - 4395857
plamen.dimitrov@pari.bg

ТЕНДЕНЦИИ
Билиана ВАЧЕВА - 4395866
biliana.vacheva@pari.bg
Рагостина МАРКОВА - 4395860
radostina.markova@pari.bg

Елена ПЕТКОВА - 4395857
elena.petkova@pari.bg
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823
radoslava.dimitrova@pari.bg
Теодора МУСЕВА - 4395876
teodora.mousseva@pari.bg

ПARI.BG
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865
maria.veromirova@pari.bg
Иглика ФИЛИПОВА - 4395867
iglika.philipova@pari.bg
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877
elina.pulcheva@pari.bg

ФОТОРЕДАКТОР
Марина АНГЕЛОВА - 4395879
marina.angelova@pari.bg
ДОКУМЕНТАЦИЯ - 4395884
РЕКЛАМА - 4395872, 4395891
факс 4395826
АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
4395835, 43 95 836
СЧЕТОВОДСТВО - 4395815
ПЕЧАТ: Печатница София ЕООД
ISSN 0861-5608

BONNIER

Цитат

” Има нужда от силно послание на ЕС за ситуацията в Либия. Насилието трябва да спре и по пътя на диалога Либия трябва да остане цяла

► **Николай Младенов, министър на външните работи (повече на стр. 10)**

Число на деня**27**

► март, Австралия - това са датата и мястото на първия старт от тазгодишната надпревара във „Формула 1“. Началото беше планирано за 13 март в Бахрейн, но беше отменено заради протестите в страната

Неприятна тенденция

Увеличена безработица, свито потребление и очаквания за фалити

Според данните на НСИ безработицата през четвъртото тримесечие продължава да се увеличава, а очакванията не са много оптимистични

За една година безработните в България са се увеличили с 3.3%. Според данните на Националния статистически институт заетостта също спада и през последните три месеца на 2010 г. заетите са 1.9% по-малко. Заедно с регистрираното свиване на потреблението в края на миналата година, слабите инвестиции и очакваните от работодателите фалити през следващата година данните не очертават много оптимистична тенденция.

По-малко заети
През четвъртото тримесечие

на миналата година безработните са се увеличили с почти 110 хил. души, а заетите са намалели с близо 150 хил. души. Разликата в данните идва от това, че част от освободените заети не са се регистрирали като безработни. Т.е. реалната безработица вероятно е доста по-висока от обявените от НСИ 11.2% през последното тримесечие на миналата година.

В затворен кръг

Увеличението на безработицата обяснява и слабото потребление през същия период, което отбелязва спад на годишна база. В същото време по-малкото потребление води до по-малко работа за секторите, които зависят от него, с което кръгът се затваря. Трудно е да се каже доколко в случая става въпрос за сезонна

1.9%

► по-малко заети са регистрирани през четвъртото тримесечие на 2010 г. на годишна база

3.3%

► е увеличението на безработните за същия период - четвъртото тримесечие на 2010 г. на годишна база

безработица и доколко спадът е заради задържащата се лоша конюнктура, смята председателят на Центъра за икономическо развитие Георги Прохаски. Той е на мнение, че влошаването ще продължи и през първото тримесечие, а след това по сезонни причини спадът ще се забави или ще спре през лятото.

На фона на данните от статистиката работодателите очакват увеличение на фалитите през 2011 г. заради висока задлъжнялост. Това отново беше потвърдено в понеделник

от прогноза на Българската стопанска камара (стр. 11). Ситуацията и тук е свързана както с данните за задълженията на фирмите, така и със свитото потребление. И според БСК, и според Прохаски фалитите ще са основно в секторите, които зависят от вътрешния пазар. Добрата новина е, че според работодателите тези фалити ще са оздравителни за икономиката. Лошата е, че ако те са наистина много, това може да засили ръста на безработицата.

Филипа Рагунова

В броя четете още**Новини ► 8-9**

Премиерът иска да отнеме на Цветанов правото да подписва решения за СРС

Компании ► 14

Обявената стачка в БДЖ заплашва оздравителния план на дружеството

Здраве&пари ► 19-23

Лекари очакват бъркотия във финансирането на болничната система и през 2011 г.

Лондон 2012

► Reuters разпространи за първи път снимки от въздуха на новия олимпийски стадион в Лондон, специално построен за летните олимпийски игри през 2012 г. Снимките не са правени от фоторепортери на агенцията, а са им били предоставени вчерта от организаторите на игрите

Без България

ЕК ще отпусне 170 млн. EUR за ключови транспортни проекти

От одобрените предложения няма български проект

Европейската комисия е избрала да финансира трансевропейски транспортни проекти за 170 млн. EUR, съобщиха от институцията. Те са в различни държави от Европа, като общо 51 предложения са одобрени за финансиране. От избраните проекти няма нито един български.

Желание

Парите за изграждане

на инфраструктурата ще дойдат от фондовете за трансевропейската транспортна мрежа (TEN-T). В началото на февруари транспортният министър Росен Плевнелиев обяви, че ще обсъди с транспортния еврокомисар Сиим Калас включването на магистрала „Хемус“ в трансевропейската транспортна мрежа.

По вода и въздух

Осем от проектите предвиждат изграждане на морски магистрала, които трябва да намалят задръст-

ванията по пътищата чрез насърчаване на превоза на товари по море. Те ще получат европейско финансиране за 84.5 млн. EUR.

Ще бъдат подкрепени финансово със 7.1 млн. EUR пет проекта за подобряването на речните информационни услуги. А други 20.5 млн. EUR ще отидат за модернизирани системи за управление на въздушното движение.

Всички одобрени проекти целят да се изгради една интегрирана и екологична транспортна система в Европа. **П**

**Европейски земеделски фонд
Европа инвестира в селските райони!**

Заглавие: Изплащат се евросубсидии за редки породи животни

Земеделските стопани, които отглеждат застрашени от изчезване редки местни породи, могат да получат субсидии от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР). От 1 март те могат да подават заявления в Областните дирекции на ДФЗ-РА. Размерът на отпусканото подпомагане е 25 евро на глава животно за овце и кози и до 200 евро на глава животно за говеда, биволи и коне.

Кандидатите за подпомагане задължително трябва да разполагат със зоотехнически сертификат или сертификат за произход на породата за всяко животно, както и с документ за идентификация на животните, ако отглеждат еднокитни породи. Сертификатите се издават от Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството (ИАСРЖ), както и от признатите от МЗХ развъдни организации в България.

Земеделските стопани трябва да спазват развъдната програма за съответната порода и да осигуряват постоянно затрепени площи за отглеждането на животните. Плащането е годишно, като земеделският стопанин поема ангажимент да отглежда застрашените от изчезване редки породи в продължение на 5 последователни години.

Регистърът на развъдните организации, издаващи сертификати за произход на породите може да бъде открит ето тук - http://www.iasrj.eu/images/stories/registry_1.pdf.

Туристическият бизнес и държавата показаха, че може да работят и доб

Проектозаконът за туризма беше създаден в активен диалог на и сякаш този път и двете страни ще са по-скоро доволни

Ани Коджаиванова
ani.kodzhaivanova@pari.bg

Туристическият бизнес в България е особено характерен с две неща - винаги е недоволен от държавата и винаги е разединен. Близо 60 са регистрираните сдружения в туризма и те обикновено се държат като орел, рак и щука. По един въпрос обаче са единодушни: необходим е съвсем нов закон за туризма, а не поредните поправки в стария, и е необходим сега.

За да се случи това, преди повече от година хотелиери, ресторантьори, туроператори, екскурзоводи и т.н. опитаха да загърбят вечните си спорове и да работят заедно помежду си и с държавата за тази кауза.

Макар и с известно закъснение първият вариант на проектозакон за туризма - изцяло нов документ, вече е факт. Той беше представен преди броени дни. И въпреки някои забележки на бранша почти липсваха големите възражения - за сериозни пропуски, грешки или недомислия. За първи път се изработва закон с толкова солидно и активно участие на туристическия бизнес в него и за първи път огромна част от исканията му са взети предвид, казаха представители на туристическия бранш. Така двете страни показаха най-после, че може да работят заедно, и то добре.

С активното участие на всички

“Всички сдружения бяха поканени да изложат вижданията и исканията си - и писмено, и устно в поредица срещи. Всички, които са искали да участват в този проект, са отделили от времето си и са го направили”, каза председателят на Съвета по туризъм в София Витан Иванов. Отделно от това работата по закона продължава, защото това е първи работен вариант на проекта и аргументираните критики ще бъдат взети предвид, уверяват от министерството на туризма.

“Разбира се, има трески за дялане, ние тепърва ще се запознаваме с проекта, тъй като е доста обемист.

„Доволни сме, че са взети предвид нашите предложения - разписването на правила за сдруженията, административни облекчения и регулация за онлайн базиранията търговия в нашия сектор. Може би има нужда да се прецизират някои понятия като конгресен туризъм, има пропуски от туроператорска гледна точка

Ирина Георгиева,
председател на Българската асоциация на туроператорите и туристическите агенти

Но като цяло предложението ни са взети предвид”, коментира Георги Щерев от Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация.

Извън въпросните трески обаче, които за туроператорите са едни, за хотелиерите други, най-сериозната критика към момента е твърде големият обем на проектозакон и тя се споделя от мнозина представители на бизнеса. Според тях много от текстовете спокойно може да се изнесат в подзаконовите актове, за да остане само същината. Все пак ако съдържанието е добро, обемът е най-малкият проблем, смятат мнозина.

В полза на бизнеса

Три големи обещания бяха направени от страна на министерството, когато започна работата по закона. Първото беше да се

създаде национална структура, която да се грижи за маркетинга и рекламата на България като туристическа дестинация. Проектозаконът предвижда това да бъде държавно предприятие “Български туризъм”, което да поеме тези функции. Издръжката му ще бъде основно от държавния бюджет. В това отношение към бранша дори е направен реверанс, тъй като първоначалният замисъл беше бизнесът да участва финансово в този орган. Сега обаче се предвижда участието му да е косвено - чрез 10% от годишния размер на събрания туристически данък.

Удържано е и второто обещание - правила за организация и управление на туристическото райониране на страната. Проектът предвижда туристически райони да се управляват с мнозинството на местния

бизнес, обединен в сдружения, както и да имат автономност на управлението и маркетинга. По третото обещание - точни критерии за представителност на туристическите сдружения, също е работено, макар че тук браншът има забележки и предложения.

Още промени в полза на бранша

Като цяло исканията ни са взети предвид, бе обединеното мнение и на хотелиерите, и на туроператорите, и на екскурзоводите. Допълнени са липсите в списъка на обектите, които подлежат на категоризация. Такива бяха например апартаментните комплекси, чиято бройка в последните години нарасна неимоверно. Това, че не се брояха за туристически обекти, а като сив сектор, както и грешната статистика за

легловата база у нас се промени. Категоризацията пък става срочна, като по този начин ще има повече контрол над обектите.

SPA и уелнес хотелите пък вече ще подлежат на сертификация от държавата, преди да сложат тези определения в името си. Това поискаха самите собственици, за да се ограничи злоупотребата с наименованието SPA, което досега красеше всеки. Разписани са и правила за туроператорите и агентите, които работят изцяло онлайн, също по настояване на бранша.

Сега следва просто треските наистина да бъдат изгладени. Но основите са излети и в крайна сметка, ако законът покаже съществени липси и дефекти, туристическият бизнес този път ще трябва да се сърди повече на себе си, отколкото на държавата. **П**

Ново в проекто-закона за туризма:

Нови туристически обекти:

- » апартаментни туристически комплекси
- » хостели
- » апартаменти за гости

Категоризация:

- » срок от 5 години
- » категоризиране на ски писти
- » обекти без категоризация: в училища, в болници, ведомствени заведения, заведения до 12 места

SPA и уелнес:

- » право да носят тези имена ще имат само сертифицирани обекти
- » правила за държавно сертифициране
- » срок от 5 години

Държавно предприятие „Български туризъм“ отговаря за:

- » национална реклама и маркетинг
- » участия в борси и изложения
- » стратегии, анализи, статистики
- » информационни и рекламни материали
- » туристически регистър
- » национален туристически сайт

Туристическо райониране:

- » регионите се управляват съвместно от общините, областите и местните туристически сдружения
- » мнозинство на туристическите сдружения в управлението
- » самостоятелност на управлението от държавата
- » собствен бюджет

„Много от нашите искания са намерили място в закона. Но сякаш липсва политическият момент - визията и философията за развитието на целия продукт. В закона няма отговор на въпроса как и накъде ще се развива туризмът ни

Любомир Попйорганов,
Българска асоциация за алтернативен туризъм

ре заедно

държавата с бранша

Разпределение на туристическия данък:

- » 70% - остават в съответната община за туристически дейности
- » 20% - за реклама и маркетинг на туристическия район
- » 10% - за държавно предприятие „Български туризъм“

Електронизация:

- » онлайн администриране на някои процедури за хотели и туроператори
- » правила при електронна търговия

Правила при упражняване на дейност за:

- » екскурзоводи
- » ски инструктори
- » планински водачи

” Много и от нашите предложения са взети под внимание в проектозакона. Разбира се, ще направим предложения за подобряване на някои текстове, като например тези за браншовите организации, където има нужда от прецизиране

Георги Щерев,
Българска хотелска и
ресторантьорска асоциация

” Оценявам като много добро попадение задължителното участие на местните сдружения в управлението на туристическите райони. Подобен е англо-саксонският модел, при който бизнесът участва в управлението на дестинациите

Любозар Фрачев,
Съвет по туризъм-
Пловдив

Време за забележки

Законът е твърде обемен, липсват и отговорности за управлението на туристическите атракции, са част от критиките на бранша

Бизнесът има на разположение няколко седмици, за да се запознае подробно с проекта и да изкаже своите предложения и забележки. Очаква се проектозаконът да бъде внесен в Министерския съвет към средата на март. В края на тази седмица той ще бъде публикуван и в страницата на министерството на икономиката за обществено обсъждане. Представителите на туристическия бизнес все още не са се запознали подробно с проекта, който е доста обемист - над 270 члена в 87 страници, и засега избягват конкретиката в коментарите си. Всъщност точно обемът е една от ос-

новните им критики.

Оптимизация

Според тях много от текстовете може да бъдат изнесени в подзаконовите наредби и други актове - например твърде подробните описания за категоризацията на обектите и отговорностите по нея - на министерството и на общините, новите дефиниции и описания на специфичните дейности и професии в туризма като планински водач, екскурзовод, ски инструктор, както и част от текстовете по административните процедури. “Огромна част от нещата просто е нужно чисто юридически да присъстват в закона”, коментира юристът Мария Иванова от дирекция “Туристическа политика” към министерството.

Управление на атракциите

По-сериозна забележка изказа Румен Драганов от

Института за анализи и оценка в туризма. Според него в новия проектозакон продължава да има един голям пропуск и той е това, че държавата не е разписала собствените си отговорности по управлението и стопанисването на туристическите атракции, които са публична държавна собственост. Това са всички исторически паметници, културни и природни забележителности, етнографски комплекси и други обекти, като Перперикон, Татул, градината в Балчик, Белоградчишките скали, природните паркове и т.н. По думите му тези обекти са основен туристически ресурс, но често не се поддържат и експлоатират правилно именно заради липсата на законови правила и отговорности.

Визия и прецизиране

Критика от страна на председателя на Българската

асоциация за алтернативен туризъм Любомир Попйорданов е липсата на философия, визия и политика в закона, която да зададе посока на бъдещото развитие на туризма в България. Според Витан Иванов от Съвета за туризъм в София обаче подобна политика не е нужно да е в закона, а трябва да залегне в стратегиите, които държавата изработва за развитието на отделните видове туризъм. “Доволни сме, че са взети предвид нашите предложения - разписването на правила за сдруженията, административни облекчения и регулация за онлайн базираната търговия в нашия сектор. Може би има нужда да се прецизират някои понятия като конгресен туризъм, има пропуски от туроператорска гледна точка”, каза и Ирина Георгиева, председател на Българската асоциация на туроператорите и туристическите агенти.

► Ski пистите вече също ще подлежат на категоризация, гласи един от новите моменти в проектозакона за туризма

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Мнение

Държавата пак бяга от отговорността за туристическите атракции

Законът е много тромав и обемист - 87 страници. С всички подзаконови актове и наредби ще станат над 480 страници юридически текст. И въпреки това той не отговаря на един много голям въпрос: кой отговаря и управлява туристическите атракции, които са публична държавна собственост?

Един-единствен път се употребява терминът туристически атракции в закона. Това неразбиране, че трябва да има политическо лице - министър, който да

Румен Драганов,
Институт за анализи и оценка
в туризма

” Трябва да бъде разписано създаването на гаранционен фонд, който да поема извънредни случки

управлява тези обекти, е обезпокоителен.

Законът изисква от бизнеса да изпълнява всичките му строго регламентирани изисквания, а в същото време липсват отговорностите на държавата като собственик на туристическите обекти публична държавна собственост.

Смятам и че има пропуски и при туроператорската дейност и особено в частта, свързана с потребителските права. Преди три седмици се

наложи нашата държава да прати самолет, за да прибере българските туристи от Египет, след като избухнаха протестите. Туроператорите имат застраховки, туристите имат застраховки и все пак случката показва, че това не е достатъчно. Трябва в закона най-после да бъде разписано създаването на гаранционен фонд, който да поема подобни извънредни разходи и случки. Мисля, че това е доста работна фаза на закона, и може да се изчистят много неща. □

Гражданите дават подкупи по-рядко, а бизнесът - по-често

Преди избори корупцията обикновено се увеличава, напомнят от Центъра за изследване на демокрацията

Българите все по-рядко дават подкупи на администрацията. В същото време обаче фирмите по-често участват в такива корупционни схеми, за да им бъде извършена дадена услуга или да се спасят от глоба. Това показват данни от проучване на Центъра за изследване на демокрацията. В него са участвали над 1000 физически лица и 400 представители на фирми.

И пак последици от кризата

Кризата е основната причина българите по-рядко да дават подкупи. От една страна, доходите на голяма част от населението са намалели. От друга страна, чиновниците не смеят да поискат нещо, за да си свършат по-бързо работата, защото ги е страх от скандал и че може да си загубят работата. „Сега ситуацията е много по-различна от 2008 г., когато те лесно можеха да си намерят друга работа”, обясни Руслан Стефанов от ЦИД.

В същото време обаче именно кризата се оказва причината, заради която корупцията сред бизнеса се увеличава, посочват анализаторите. Причината е, че фирмите са станали по-зависими от чиновниците, защото държавата и общините са почти единствените възложители на поръчки. „През последните три месеца на 2010 г. всяка шеста фирма - 16.3%, която е контактувала с администрацията, е дала подкуп, за да получи услуга или да избегне наказание”, обясни Александър Стоянов. 79.7% не са давали подкуп.

Руслан Стефанов от ЦИД допълни, че проучването е изследвало ниските етажи на корупция при бизнеса, защото представителите на фирмите, които са свързани на високо ниво с управляващите, не признавали за корупция.

Дават, но небинаги признават

Средномесечно 85 575 (1.33% от българите над 18 г.) българи дават рушвети, показва проучването. Броят им е намалял наполовина от октомври 2009 г. до края на 2010 г. Последното проучване показва, че 10.3% от запитаните, които са имали контакти с администрацията през последното тримесечие на миналата година, са обявили, че са давали подкуп. „4.6% ги беше срам да си признаят и отговориха, че не могат да кажат”, обясни Александър Стоянов от Центъра за изследване на демокрацията. 85.1% са отговорили, че не са давали подкупи. Най-често подкупи дават хората в София - 34.8%, всеки пети жител на

” Когато едно правителство си отива, то си отива със своята клиента, защото губи възможност да влияе върху търгове, обществени поръчки и т.н. Обикновено около 1.5 г. е периодът, в който отношенията между новата власт и бизнеса се наемстват

Тихомир Безлов, Център за изследване на демокрацията

малък град също подкупва чиновниците. Проучването показва още, че висшестите и мъжете участват по-често в корупционни практики.

Корупционен натиск

27 на сто от запитаните казват, че чиновниците са намекнали, че трябва да им се даде „нещо”. 2.1% са се затруднили да отговорят дали е имало корупционен натиск върху тях. 6% от запитаните са признали, че биха дали и биха приели подкуп. На 20 на сто им е трудно да отговорят, но все пак биха дали и биха приели рушвет. Три четвърти от участвалите в изследването са отговорили, че категорично са против подкупите.

Половината българи биха дали подкуп, когато чиновниците са показали, че биха взели такъв. При липса на корупционен натиск обаче само 3.8% от запитаните ще предложат рушвет, показва проучването.

Лично възприятие

Индексът на субективните оценки за наличието на корупция е 6.8, като 10 е най-лошата оценка. „Индексът показва, че корупцията е много широко разпространена, като той се е повишил през последните месеци”, обясни Александър Стоянов. Той допълни обаче, че преди избори обикновено корупцията нараства.

Красимира Янева

Препоръки Безнаказаност и затъмнение

► Според анализаторите през тази година най-голямото предизвикателство ще е политическата безнаказаност на корупцията по най-високите етажи на властта. За да има ефект от борбата с корупцията, трябва да се публикуват всички договори за обществени поръчки и да не се ограничава публичността на Търговския регистър, твърдят от ЦИД.

► Според анализаторите създаването на БОРКОР поражда въпроси - как един аналитичен център ще проверява МВР и ДАНС, дали ръководството ѝ ще успее да прави анализи, при положение че няма опит в тази сфера, и т.н.

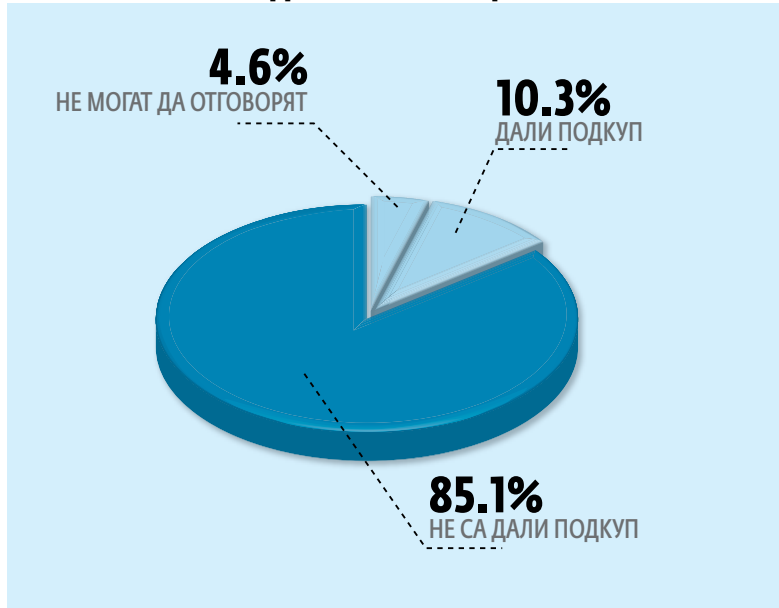
Как работи Система за мониторинг на корупцията

► Системата за мониторинг на корупцията е разработена между ЦИД и „Витоса рисърч”. Измерва корупцията чрез три индекса. Първият включва корупцион-

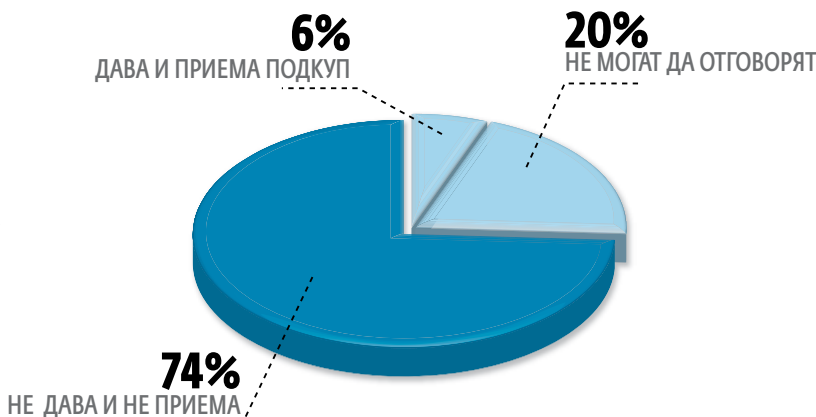
ните действия. В тях влизат натискът - искане на подкуп, и реалното участие в корупционни сделки. ► Вторият индекс е оценката на размера на корупцията. В него влизат степените на разпространение според гражданите и бизнеса и практическата ефикасност, т.е. в колко

случаи подкупите са помогнали реално да си решат проблемите. ► Третият индекс показва нагласите към корупцията. Той включва толерантността към даването на подкупи и склонността на гражданите да дават подкупи, за да си решават проблемите.

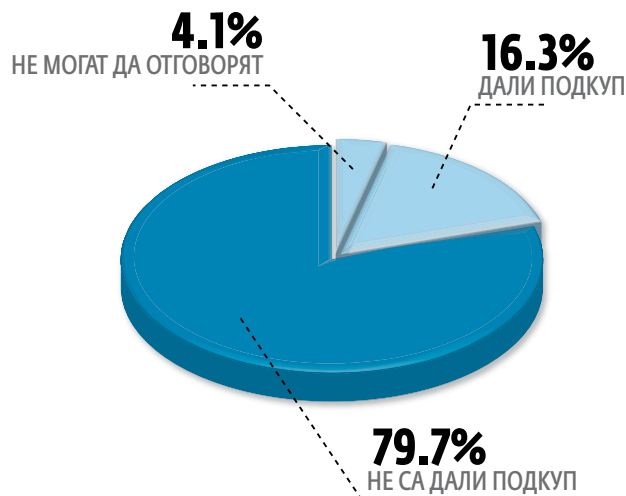
УЧАСТИЕ НА ГРАЖДАНИ В КОРУПЦИОННИ СХЕМИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 3 МЕСЕЦА НА 2010 Г.

СКЛОННОСТ НА ГРАЖДАНИТЕ КЪМ КОРУПЦИЯ

УЧАСТИЕ НА БИЗНЕСА В КОРУПЦИОННИ СХЕМИ ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ 3 МЕСЕЦА НА 2010 Г.

	НЕ СА ДАЛИ ПОДКУП	ДАЛИ ПОДКУП	НЕ МОГАТ ДА ОТГОВОРЯТ
СОФИЯ	34.8%	57.6%	7.6%
ГОЛЯМ ГРАД	14.7%	82.1%	3.3%
МАЛЪК ГРАД	21.8%	75.6%	2.6%
СЕЛО	14.4%	83%	2.6%
МЪЖЕ	21.3%	75.4%	3.4%
ЖЕНИ	16.5%	79.9%	3.7%
ВИСШЕ	22.7%	73.1%	4.2%
ПОЛУВИСШЕ	17.2%	79.3%	3.4%
СРЕДНО	20.9%	76.3%	2.8%
ОСНОВНО	7%	88.7%	4.2%
НАЧАЛНО	0%	91.7%	8.3%
СРЕДЕН ДОХОД НА ЧЛЕН ОТ ДОМАКИНСТВОТО	342 ЛВ.	287 ЛВ.	

ИЗТОЧНИК: ЦИД

Времето на Търговския регистър изтича, а властта продължава да бездейства

Достъпът до сайта остава ограничен, а капацитетът му е все по-близо до 100% запълване

Ситуацията със запълнения почти 100% капацитет на Търговския регистър остава все така „ненормална“. В края на миналата седмица фирмата, която поддържа сайта - „Грама нет ис“, съобщи, че до няколко дни регистърът може да спре напълно, ако не бъде осигурено допълнително място за съхранение на данни. В първия работен ден от новата седмица няма никакви индикации това да е направено. Достъпът до сайта остава ограничен и четири от всеки пет опита да бъде заредена страницата съобщават за недостъпност на услугата. А капацитетът му се запълва с всеки час.

Според Васил Величков, управляващ съдружник в „Грама нет ис“, не е възможно три години Агенцията по вписванията да разчита на същата техника, както когато е стартирала услугата. Тогава потребителите на

сайта и фирмите в България са били в пъти по-малко. Понастоящем около 40% от заявленията се подават през интернет и около 95% от справките се правят онлайн. Трафик, който наличната техника на агенцията очевидно не може да поеме.

Пари по милост

По думите на Величков парите за регистрите винаги са се отпусkali по милост, в краен случай, след огромен напън от страна на Министерството на правосъдието. В глава 5 на Закона за Търговския регистър обаче изрично са посочени принципите на самофинансиране. Според тях 25% от приходите трябва да бъдат отделени за материална база, развитие на услугите и т. н. Причината е, че събраните пари от агенцията отиват в единната бюджетна сметка в БНБ, а разходите ѝ се включват като част от бюджета на Министерството на правосъдието.

Кошмар много преди юни

През последната година

и половина Агенцията по вписванията е била информирана от „Грама нет ис“ ежесечно за техническите проблеми и за риска системата да спре. Дори и сега да се намери временно решение на проблема със свободното място за съхранение на данни, през юни, когато започнат да се подават годишните отчети, ще има 10 хил. потребители едновременно онлайн. Преди година едновременните посещения на сайта са били 300-400. Днес посетителите са над 2000 във всеки отделен момент. През миналата година подаването на годишните финансови отчети през сайта е било кошмарно с 300 хил. фирми. През тази година 550 хил. компании ще трябва да качат годишните си отчети. Всяка година през юни, когато изтича крайният срок за това, сайтът почти не работи, обясни Величков. Тази година има реален шанс това да се случи много преди юни.

Саботажа и пълен блокаж

Председателят на управи-

► Агенцията по вписванията прогължава да отказва включването на нов сървър за Търговския регистър

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

телния съвет на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и изпълнителен директор на „Стара планина Холд“ АД Васил Велев оприличи на саботажа спирането на регистъра поради техниче-

ски причини. Според него това ще блокира фирмите и ще се отрази на икономиката. Според Камен Колев, заместник-председател на Българската стопанска камара, така ще спрат и без това закъсняващите

декларирания на общи събрания, отчети и други подобни обстоятелства. По думите му спирането на регистъра ще направи всички решения на бизнеса непрозрачни.

Мария Веромирובה

Пари
BONNIER

ПРЕЗ МАРТ

100 me

**НАЙ-ВЛИЯТЕЛНИ
ЖЕНИ**

С ПОДКРЕПАТА НА

Diners Club International
First Lady

МЕДИЙНИ ПАРТНЬОРИ

Премиерът иска да отнеме на Цветанов правото да подписва решения за СРС

Правосъдният министър и главният прокурор поискаха по-голяма защита за гражданите, а вътрешният министър наблегна на предотвратяване на изтичането

Решенията за прилагане на специални разузнавателни средства ще минават през главния секретар на МВР, а не през вътрешния министър. Това е единственият еднозначен резултат от кръгла маса по темата и среща на премиера Бойко Борисов с правосъдния министър, главния прокурор и председателя на Върховния касационен съд. Заедно с това бяха предложени мерки за ограничаване на употребата на СРС, а вътрешният министър Цветан Цветанов предложи оперативните работници, които прослушват, да бъдат следени с видеокамери.

Политическо и професионално

Според премиера Бойко Борисов няма логика след разрешение от съда исканията за прилагане на СРС да се подписват от политическо лице - министър и зам.-министър, а не от професионалното ръководство на МВР. Това трябва да прави главният прокурор и според премиера промяната ще доведе до реформа в министерството, която ще гарантира правата на гражданите.

Главният прокурор, експерти и политици също са на мнение, че при сегашната ситуация прослушва-

” **Необходима е промяна и преосмисляне на практиката и приложението на СРС и всяка една власт трябва да направи тези изводи, а промените трябва да бъдат плод на консенсус**

Лазар Груев,
председател на Върховния
касационен съд

нето е политизирано.

Борисов освен това обясни, че съдиите също трябва да носят отговорност за СРС-тата, които одобряват. „Няма друга по-висша фигура - звено, агенция, от самия съдия, който е независим по конституция”, допълни Борисов. Според него съдиите трябва да издават толкова разрешения за СРС-та, колкото могат да контролират. „В противен случай ще настава това, което се случва сега - ще се водят СРС-та, няма да се изписват и ще отиват в хората, които са ги поръчали”, допълни още Борисов.

По думите на премиера отговорността за използ-

ването на СРС-та трябва да се споделя между съдията, главния секретар на МВР и директорите на службите.

Ограничена употреба

Законът за СРС-тата трябва да бъде променен, а ползването им ограничено. Има няколко идеи как точно да стане това. Според правосъдния министър Маргарита Попова много важно нещо е опазването на правата на гражданите, както и ясно регламентиране и съдебен контрол над използването на СРС-та. Главният прокурор Борис Велчев пък лансира идеята да се стесни кръгът на престъпленията, за които се разрешава използването на разузнавателни средства.

Маргарита Попова обясни, че сегашният закон не е лош, но често се нарушават правата на гражданите. Тя коментира още, че при нарушаване на правата гражданите трябва да бъдат обезщетени за това.

Главният прокурор пък е на мнение, че трябва да се засили ефективността при използването на СРС-та, да се засилят гаранциите за спазването на правата на гражданите и използването на разузнавателните средства да се отдели от политиката.

Рагослава Димитрова

► Премиерът Бойко Борисов предлага СРС-тата да се разрешават от съдии, а не

Пробойна Информацията от СРС-тата е изтекла от служител на ДАНС

► Вътрешният министър Цветан Цветанов коментира, че информацията от СРС-та от прослушването на Ваньо Танов са изтекли от служител на ДАНС. Цветанов обясни още, че това е установено след проверка с полиграф. Резултатите са показали, че един служител на ДАНС и един на СДОТО от Добрич са злоупотребили с информацията, с която разполагат.

► Вътрешният министър посочи още, че отсега нататък служителите на СДОТО ще минават на полиграфска проверка на всеки шест месеца. Стаите, в които работят, ще бъдат под постоянно видеонаблюдение. По думите на Цветанов необходимата сума за това ще бъде 31 млн. лв.

Трябва регламентиран съдебен контрол

Подобряването на закона е възможно със засилване на гаранциите за опазване на личните права. Сега има нарушаване на права на гражданите, трябва да се помисли и за обезщетението им. Имаме един не лош закон, който очертава приложно поле, но трябва да се допълни.

Съхраняването и унищожаването на информацията от СРС-та също е много важна тема. В закона трябва да се посочи кой осъществява контрола и кой носи отговорността по унищожаването на СРС-тата. Органът, който дава разрешението за СРС-тата, трябва да контролира кога тези средства се унищожават. Трябва да се регламентира целият процес по издаването и използването на СРС-тата - да опише последващия съдебен контрол по исканията, процедурите, съхраняване на информацията.

Нямаме нужда от наръбяването на органи, а от ясно регламентиран съдебен контрол, който

Маргарита Попова,
министър на правосъдието

” **Детайлно трябва да се разработи и темата за националната сигурност, защото сега това е бяло поле**

не е регламентиран извън използването на събраната информация, извън наказателното производство. Няма по-добро нещо от съдебния контрол.

Детайлно трябва да се разработи и темата за националната сигурност, защото сега това е бяло поле. ■

от вътрешния министър

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Престъпленията, за които се ползват СРС-та, трябва да се намалят

Има сатанизиране на СРС-тата. Броят на използваните СРС-та расте от година на година, а ефективността от това не се е променила чак толкова. Сега страшно много прокурори използват СРС-та.

Необходими са три промени по отношение на използването и контрола на СРС-тата. Първата е да се засили ефективността при използването на СРС-тата - предимно за борба с организираната престъпност. Трябва да се помисли за кръга на престъпленията, за които се ползват СРС-та. Списъкът трябва да се ограничи. Втората е да се засилят гаранциите за правата на гражданите и третата - използването трябва да се отдели от политиката, не

Борис Велчев,
главен прокурор

„Използването на СРС-та трябва да се отдели от политиката

защото има основания за това, а понеже има подозрения в обществото.

Нека да направим така, че съдилищата да решават кое от СРС-тата може да се разсекрети. ■

Синята коалиция обвини премиера в договорки с „Октопод“-а

Ако знаехме, че премиерът ще назначи Петко Сертов от ДС да се бори с корупцията, нямаше да се въздържим на вота на доверие, каза Иван Костов

Синята коалиция вече не подкрепя кабинета на ГЕРБ. Това се разбра от изказванията на лидерите на коалицията Иван Костов и Мартин Димитров вчера. Причината за острото им противопоставяне е назначаването на Петко Сертов и Елеонора Николова за зам.-директори на новото звено за борба с корупцията към Министерския съвет - БОРКОР.

Сделка с лошите

Костов и Димитров бяха категорични, че управляващата партия е загубила битката с престъпността и е започнала преговори с определени кръгове. Според лидера на ДСБ Иван Костов Сертов и Николова са „очевидни кандидатури

► Мартин Димитров и Иван Костов прогнозираха, че ГЕРБ ще се коалира с БСП на местните избори

СНИМКА БОБИТОШЕВ

на този, който се наричаше „Октопод““. Той припомни обещанието на премиера, че няма да предлага кадри на ДС на ръководни постове, а назначаването на бившия шеф на ДАНС за зам.-директор на БОРКОР е точно обратното. „Ако знаехме, че Бойко Борисов

ще се договаря с ДС и ще назначава Петко Сертов за ръководител в новата структура за борба с корупцията, нямаше да се въздържаме на последния вот на доверие“, заяви Костов.

Според председателя на СДС Мартин Димитров борбата с корупцията като

ресор в правителството вече е ресор на Петко Сертов и на БСП. „Компроматите са засегнали правителството и то е започнало да прави сделки и договорки“, коментира Димитров.

Президборно

Иван Костов определи и като скандално назначаването на Цветан Цветанов за ръководител на президборния щаб на ГЕРБ. По думите му е абсурдно в демократична страна партията, която иска да спечели изборите, да назначава вътрешния си министър за ръководител на президборния щаб.

Съпредседателите на Синята коалиция бяха категорични, че няма да се коалират с ГЕРБ нито преди, нито след изборите. Според Мартин Димитров новата линия и политика на ГЕРБ за местните избори ще е коалирането с БСП. Димитров настоя лидерите на ГЕРБ - Борисов и Цветанов, да представят списък с общини, в които ще управляват съвместно с червената партия.

Елина Пулчева

Журналисти подадоха първия сигнал за корупция до БОРКОР

Сигналите са за сделки със земи по Черноморието, при които журналистически разследвания са стигнали до корупционни практики

Журналистите Атанас Чобанов и Асен Йорданов изпратиха първия сигнал до създадения от ГЕРБ аналитичен център срещу корупцията БОРКОР. Той е за корупционни практики при продажбата на земи по Черноморието.

В писмото двамата пишат, че многократно и безрезултатно са сигнализирали прокуратурата. „Дори напът, налици са откази от образуване на досъдебно производство в случая с продажбата на общинска земя край къмпинг „Корал“, където е замесен висш политик от управляващата

партия ГЕРБ, и в случая с продадените земи на територията на Природен парк „Странджа“, пишат Чобанов и Йорданов, според които това говори за политически натиск над съдебната власт. Заради съмненията за такъв натиск в окръжната прокуратура на Бургас те са сезирали Върховната касационна прокуратура с искане за отвод на бургаската, но до този момент няма отговор.

В пресцентъра на Министерския съвет, който сега обслужва БОРКОР, докато бъде създадена структурата му, нямаха информация дали сигналът е получен и кога ще започне работата по него. При представянето на ръководството на БОРКОР начело с Румен Миланов той обясни, че става въпрос за аналитичен център. В него ще работят 150 души, които ще изследват нормативни актове и ще търсят

► Ръководството на БОРКОР беше представено миналата седмица, но центърът още няма изградена структура

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

текстове, които може да са предпоставка за корупция. Те обаче ще могат да получат сигнали и да ги преработят на прокуратурата. В случая подадените сигнали вече са в прокуратурата. Според Чобанов и Йорданов реакцията на БОРКОР би била показателна за реална воля институцията

да открива корупционни практики и да инициира разследвания срещу тях. Двамата са готови също да бъдат изслушани от центъра и да дадат допълнителна информация, която не са съобщили досега заради липса на доверие в разследващите институции.

Филипа Рагуинова

Сигналите Три морски сделки

► Продажбата през 2002 г. на 130 дка общинска земя на брега на къмпинг „Корал“, община Царево, на фирмата „Витатур Инвест“, в която чрез фирмата „Европа 5“ има участие сегашният кмет на Бургас Димитър Николов, член на ръководството на ГЕРБ. Земите са продадени по 7 USD на кв/м. През 2007-2008 г. „Витатур Инвест“ продава земите, без да е реализира-

ла нито едно от инвестиционните си задължения по договора с община Царево. Според журналистите има данни за търговия с влияние на Димитър Николов и общински съветници в Царево.

► Издаване на разрешение за строеж на ваканционно селище „Златна Перла“ на базата на фалшифициран документ от МОСВ. Случаят стана скандално известен след журналистически публикации и прокуратурата започна разследване. Установено беше наличието на фалшив погпис

на зам.-министър Йордан Дардов на писмо, с което се одобрява инвестиционният проект в границите на парк „Странджа“. Разследването е приключено, без да бъде разследвано докрай кой е използвал фалшификата и е входил документта в община Царево.

► Продажба на частни юридически лица на земи на територията на парк „Странджа“, които са публична държавна собственост. През 2004 и 2005 г. в община Малко Търново са продадени на търз 974 гка

от Държавния поземлен фонд. Това грубо нарушение е констатирано от прокуратурата, но въпреки това тя отказва да образува досъдебно производство. Аргументът на отказа е, че министърът и зам.-министрите от Министерството на земеделието и горите (ДПС) не били запознати със статута на Природен парк „Странджа“ и неговите граници. Така виновните не са понесли отговорност и сделките не са анулирани, въпреки че търговете са опорочени.

Синът на либийския лидер заплаши протестиращите с „реки от кръв“

Лоялната на Кадафи армия и западните интереси правят ситуацията в Триполи по-различна от тази в другите арабски страни

Кървавите сблъсъци между силите за сигурност и протестиращите в Либия през последните няколко дни, които доведоха до смъртта на над 200 души, на пръв поглед изглеждат като продължение на вълната от демонстрации срещу авторитарните режими в Северна Африка и Близкия изток. Според някои наблюдатели лидерът Муамар Кадафи, който е на власт от 41 години, до голяма степен прилича на бившия тунизийски президент Бен Али и на египетския му колега Хосни Мубарак, които в крайна сметка бяха принудени да се оттеглят. За свалянето на Кадафи обаче ще е необходимо много повече от народно недоволство. Причината за това е, че либийският лидер може да разчита не само на военните, но и на голяма част от Запада.

„Чуждестранен заговор“

„Либия не е Египет, не е и Тунис“, заяви вчера синът на либийския лидер Сейф ал Ислам Кадафи по държавната телевизия. Той предупреди, че ако властите и протестиращите не успеят да постигнат споразумение за реформи и демонстрациите не престанат, в страната ще потекат „реки от кръв“. Той обяви въстанието в страната за „чуждестранен заговор“, след като ден по-рано властите съобщиха, че са арестували „мрежа“ от чуждестранни граждани, целящи да destabilизират Либия. „Ще се бием до последния куршум. Ще разгромим утаечните елементи. Ако всеки е въоръжен, това е гражданска война“, категоричен беше синът на либийския лидер.

Странно отсъствие
Отсъствието на баща му от телевизионните екра-

ни породи спекулации, че вероятно той е напуснал столицата Триполи и даже страната. За последен път Кадафи беше видян по време на митинг в негова подкрепа в петък. В същото време изказването на втория му син, който се смята за най-вероятния наследник на поста, звучеше като официална позиция на правителството, въпреки че Сейф ал Ислам не участва формално в управлението. За разлика от другия син на Кадафи - Мутасим, който е съветник по националната сигурност и ключова фигура при потушаването на протестите, Сейф ал Ислам винаги е бил възприеман като по-реформаторски настроен член на фамилията. Не на последно място в подкрепа на това е и фактът, че той направи телевизионното си изказване облечен в костюм и вратовръзка за разлика от традиционната роба, с която се появява баща му. Въпреки това речта му го показва по-скоро като защитник на династията на Кадафи, отколкото като поддръжник на демокрацията. В телевизионното му изказване някои анализатори съзряха опит да спечели точка пред брат си като

бъдещ лидер на страната.

Армейски елемент

Въпреки почти пълната липса на комуникации в Либия стана ясно, че намесата на военните не е успяла да предотврати преместването на размириците от другите градове към столицата. Демонстрантите вчера обявиха победа във втория по големина град Бенгази, а на централния площад в Триполи за първи път от началото на протестите хората влязоха в сблъсък със силите на реда. В речта си синът на Кадафи не даде индикации, че има вълнения в столицата, но призна, че жертвите в Бенгази се дължат на „грешки на военните“. Въпреки това той предупреди, че войниците са готови да стрелят по демонстрантите, което прави ситуацията доста по-различна от тази в Тунис и Египет преди няколко седмици. „Основната роля на армията сега ще бъде да възстанови сигурността и нормалното положение в страната“, каза Сейф ал Ислам Кадафи.

Официална позиция
В официалното си изявление министрите на външните

работи на Европейския съюз запазиха същия тон като този, използван и по отношение на размириците в другите арабски страни, въпреки че Италия зае различна позиция. „ЕС е изключително притеснен от събитията в Либия и от сведенията за много голям брой жертви сред демонстрантите“, заяви върховният представител на ЕС по въпросите на външната политика Катрин Аштън. Брюксел призова властите в Либия да не използват сила срещу мирните демонстранти и да проведат диалог с хората за исканията от тях реформи.

Контрапозиция

Междувременно Триполи заплаши да прекрати сътрудничеството си с ЕС за блокиране на нелегалните имигранти в ЕС, ако Брюксел не вземе страната на Кадафи. Това беше съобщено от Унгария, която в момента председателства ЕС. Това обяснява нервната реакция на Италия, която е най-близкият „вход“ за потенциалните бежанци от Либия към Европа. Външният министър Франко Фратини настоя ЕС да даде шанс на Кадафи да проведе обещаните конституционни

Предупреждение Българите да не пътуват в Либия

Министерството на външните работи препоръча българите да избягват пътуванията в Либия, а тези, които имат възможност, да напуснат страната, тъй като обстановката там е изключително рискова. Съществува обща опасност от терористични атаки, включително на места, обитавани или посещавани от чужденци. Тъй като е вероятно либийските власти да установят ограничения на придвижването, препоръчваме на всички, на които това е възможно,

реформи. Ден по-рано премиерът Силвио Берлускони каза, че не иска да „притеснява“ дългогодишния си приятел с призови и че ситуацията в Либия продължава да се променя. Огромното петролно богатство на страната също спира по-резките реакции срещу режима на Кадафи. Нефтените залежи в страната се оценяват на 30

„Ще се бием до последния куршум. Ще разгромим утаечните елементи. Ако всеки е въоръжен, това е гражданска война“

► Въпреки че вторият син на либийския лидер Сейф ал Ислам се смята за по-реформаторски настроен, изказването му по телевизията беше защита на династията Кадафи

СНИМКА REUTERS

да напуснат страната с граждански полети за Европа, казаха от Външно. ► От министерството също препоръчват на постоянно или временно пребиващите в Либия български граждани да не посещават обществени места и да избягват контакт с протестиращи. ► Междувременно външният министър Николай Младенов призова властите в Либия да направят всичко възможно, за да се спре ескалиращото насилие. ► „Отправляме също така призив за национален диалог в страната, който да отговори на справедливите искания за реформи, запазвайки териториалната цялост на Либия“, заяви Младенов.

млрд. барела, което по сегашните цени прави близо 3 трлн. USD. В страната работят около 100 петролни компании, включително световни гиганти като Chevron и ExxonMobile, а наскоро договор подписа и руската „Газпром“. Валутните резерви на Триполи пък в размер на около 160 млрд. USD почти не бяха засегнати от кризата. ■

На Изток

Бахрейн

► Близо 10 хил. демонстранти в Бахрейн отново настояха за смяна на правителството. Към исканията им вчера се присъединиха и стачкуващи учители, в резултат на което много училища в страната останаха затворени.
► Основните искания на протестиращите, повечето от които са шиити, са за по-голямо участие в

доминираното от сунитската династия правителство. Кралят е разпоредил на престолонаследника да проведе разговор с всички партии в страната. Демонстрантите обаче са резервирани към успеха на подобно начинание след кървавите сблъсъци със силите на реда миналата седмица.
► Един от шиитските опозиционни лидери, който беше осъден заочно за опит да сваля правителството, обяви в профила си във Facebook, че смята днес да се завърне в стра-

ната като тест дали властите наистина възнамеряват да проведат диалог с протестиращите, или ще го арестуват.

Египет

► Организацията „Мюсюлманско братство“ отхвърли промените в египетското правителство и настоя за пълно прочистване на кабинета, в който министрите бяха определени от бившия вече президент Хосни Мубарак.
► С цел да се успокоят протестиращите в новия

кабинет бяха включени и някои противници на Мубарак. Според антиправителствените активисти обаче негови хора продължават да държат ключовите позиции, като отбраната, външните работи, вътрешните работи, правосъдието и финансите.
► Военните в Египет, които поеха управлението на страната след 18 дни протести, обещават промените в изборните закони да бъдат готови скоро, а извънредното положение да бъде отменено

преди изборите, които ще бъдат след шест месеца.
► Забраненото госкорпоративно „Мюсюлманско братство“ обаче настоява за изцяло ново правителство, което да не е свързано с ерата на Мубарак.

Китай

► Китайската комунистическа партия посъветва конфликтите и вълненията да бъдат прекратявани в зародили. Това съобщиха официалните медии в страната след опита за „жасминова революция“ по

примера на арабския свят.
► Полицията лесно разпръсна няколкото десетки души, които се бяха събрали в Пекин и Шанхай в неделя с искания за промени.
► Според партийните лидери вълненията в Близкия изток се дължат на слабия икономически растеж и неуспешните опити за реформи в тези страни.
► Китайските думи за „жасмин“ и „жасминова революция“ вчера останаха блокирани от търсачките на популярните чатове в страната.

Резултат
„Бесттехника
ТМ” излиза
на загуба

Ръст в разходите за амортизация повлече резултата на радомирската машиностроителна компания „Бесттехника ТМ”

към загуба. Това става ясно от отчета на дружеството към четвърто тримесечие на 2010 г. Според публикуваните пред БФБ данни става ясно, че заради икономическата криза продажбите на компанията спадат до 3 млн. лв. спрямо отчетените

20 млн. лв. през 2009 г. Почти двойно се увеличават разходите за амортизация, които достигат 4.2 млн. лв. Спадът в приходната част и повишаването на разходите за амортизация донасят близо 7 млн. лв. загуба за миналата година спрямо печалба от 157 хил. лв. за 2009 г.

КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Фирмите затъват все повече

Междуфирменната задлъжнялост продължава да расте, има риск от фалити на компании

Размерът на задълженията на компаниите от нефинансовия сектор е продължил да нараства и е достигнал 156.6 млрд. лв. през кризисната 2009 г., или 228% от БВП. Това показват данните от доклад на Българската стопанска камара, представен в понеделник. По-малко лошата новина е, че темпът на нарастване на задълженията се забавя до 6%, след като средният темп е бил 31% за периода 2005-2008 г. Най-притеснителното обаче е заключението в доклада, че по-голямата част от предприятията са финансово стабилизирани и ще имат сериозни затруднения да изплащат задълженията си през следващите години. Прогнозите на БСК за 2010-2011 г. не са особено конкретни.

Кой и как задлъжнява

С най-значителен дял продължават да бъдат междуфирменните задължения - 104 млрд. лв., или 66% от всички. Секторите, които бяха най-силно ударени от кризата, са и най-затъналите, а именно търговия, строителство и недвижими

имоти, които общо генерират над 50% от всички задължения (виж графиката). Според БСК тенденцията на нарастване на дълговете успоредно с наблюдаваното свиване на икономиката от 4.9% за 2009 г. показва, че бизнес средата е твърде неблагоприятна и поставя икономиката в рискова ситуация.

Според вида на кредитора пък се наблюдава интересна динамика в дела на задълженията. Така например тези към доставчици са спаднали до 20 на сто към 2009 г. от 27% през 2005 г. За сметка на това обаче значително са нараснали дължимите средства към финансови предприятия - до 30 на сто от 22% през 2005 г. „Кухите обеми на междуфирмена задлъжнялост спадат за сметка на нарастването на тези към финансови институции и това е драматичното”, коментира за в. „Пари” Божидар Данев, председател на БСК.

Увеличават се и неразплатените заплати към персонала на дружествата, като достигат близо 1.9 млрд. лв., или 8% ръст спрямо

година по-рано.

Значителен остава дялът изобщо на краткосрочните задължения - тези с цел покриване на разходите по поддържане на дейността на предприятията. Техният размер е 81 млрд. лв., а финансовото състояние на фирмите поставя под въпрос обслужването им.

Апокалипсис сега?

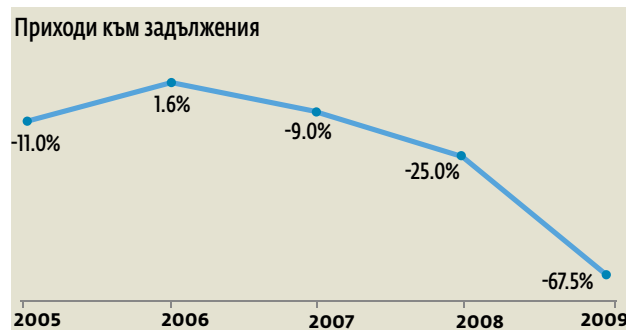
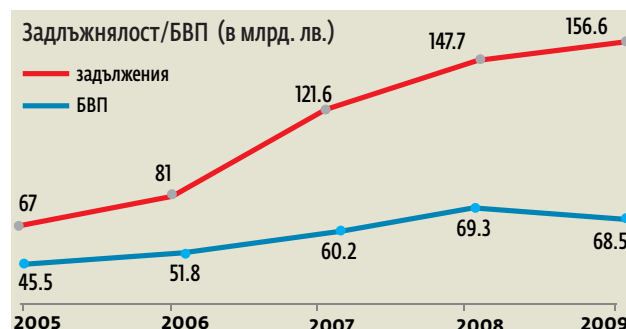
„Задълженията на всички предприятия към 31 декември 2009 г. са със 70% по-големи от собствения им капитал”, се казва в доклада на БСК. В същото време приходите от продажби са били с 68% по-ниски от стойността на дълговете (виж графиката). Това според анализаторите от браншовата организация означава, че „производителната активност на предприятията няма да осигурява достатъчно средства за изплащане на задълженията. Съществува опасност от възпроизвеждане на тези задължения в следващите години при слаб растеж на икономиката.”

От БСК обаче не можеше да дадат статистика за фалитите предприятия през

2010 г., която евентуално да потвърди апокалиптичните тези в доклада. Божидар Данев не пожела да прави прогнози за 2010-2011 г. Единствено повтори написаното в доклада, че факторите, които ще влияят върху задлъжнялостта в посока „надолу”, са разплащането от държавата на просрочените задължения и ръст, основан на износа. Влошаване на финансовото състояние на частния сектор може да дойде от очакваните по-голям брой фалити и нарасналите лоши кредити.

Георги Прохаски, председател на Центъра за икономическо развитие, смята, че най-големи затруднения ще имат фирмите, ориентирани към вътрешния пазар. „Една малка част работят за износ, а по-голямата за вътрешно потребление. Имаше първи признаци на подобряване през декември, но там нещата донякъде се дължат на коледно потребление и на увеличено потребление на държавата. Свитото търсене ще се чувства и през първите тримесечия на годината. Едва може би след средата на 2010 г. ще започне известно подобряване. И доста фирми не биха издържали на продължаващата лоша конюнктура”, коментира той.

Според Божидар Данев основният проблем е неопределеността в икономическата политика. „Не е ясно ще има ли повече обществени поръчки”, обяснява той. Според него държавата има инструменти, с които да въздейства върху проблема, тъй като самата тя е генератор на задлъжнялост - редовно публикуване на салдото на ДДС и акцизи, публикуването на списък с платените обществени поръчки, както и въвеждането на правилото в ЕС всички плащания от държавния и общинските бюджети да се уреждат в срок до 30 дни.

► Строителството и недвижимите имоти са сред най-затлъжнелите сектори

СНИМКА БОБИТОШЕВ

Николай Вълканов

Заводите на „Идеал Стандарт“ са с над 10% повече продукция през

Дружеството иска да пробие на турския пазар и да увеличи пазарния си дял

Двата завода на „Идеал Стандарт Интернешънъл“ в Севлиево са произвели с над 10% повече продукция през миналата година. Това казаха мениджърите на компанията при обявяване на фактическото сливане на двете фабрики в една компания - „Идеал Стандарт - Видима“ АД. Сливването на „Идеал Стандарт България“ ЕАД и „Идеал Стандарт - Видима“ АД приключи на 31 януари, като от 1 февруари новата компания носи името „Идеал Стандарт - Видима“ АД.

Запазване на ръста

Мениджърите на новото дружество заявиха, че през миналата година оборотът на компанията е 300 млн. лв., което е изпълнение на предварително заложения план. „През миналата година отчетохме повишение на производството в трите направления, в които действатаме“, каза Ярослав Дончев, член на СД на „Идеал Стандарт - Видима“ АД и директор Финанси за Източна Европа на „Идеал Стандарт Интернешънъл“. Това са производство на санитарен фаянс и арматура и продажба на продукция към трети лица. „В производството на санитарна арматура имаме 14% ръст през миналата година, а при порцелана повишението е 12%“, твърди Красимир Копчев, член на СД на „Идеал Стандарт - Видима“ АД и изпълнителен директор на завода за производство на санитарна керамика. Според него трендът ще се запази и през тази година. „До 2-3 години ще достигнем предкризисните нива на производство“, добави Красимир Копчев.

Мениджърите на дружеството бяха категорични, че най-силна за компанията е била 2008 г.

По думите им това се дължи на факта, че въпреки кризата, връхлетяла страната, именно през 2008 г. е имало много започнати проекти в строителството, които е трябвало да се завършат.

Свиване на разходите
Обединеното дружество очаква и свиване на разхо-

300

млн. лв. е оборотът на „Идеал Стандарт - Видима“ АД за миналата 2010 г. Това би трябвало да означава ръст от 4.5% спрямо общите приходи от близо 287 млн. лв. през кризисната 2009 г.

дите след вливането на двата завода в една компания. „Ще се понижат най-вече административните разходи“, коментира Красимир Копчев. По думите му сега двата завода имат отделни договори за доставка на вода и електроенергия, а след обединението договорът става един и по-лесно ще се администрира. Мениджърите на дружеството твърдо заявиха, че работници и служители няма да се съкращават. Досегашните служители на „Идеал Стандарт България“ автоматично ще станат работници в новото дружество, без да се променят текущите условия в трудовите договори. „Ако търсенето ни изненада приятно през тази година, може да назначим и още работници“, добави Красимир Копчев.

„Целта на сливането е да се оптимизират вътрешните процеси в компанията, защото досега имаше смесване на дейности“, заяви Васил Кънев, председател на СД на „Идеал Стандарт - Видима“ АД и вицепрезидент Търговски регион Източна Европа на „Идеал Стандарт Интернешънъл“. По думите му друга от целите на сливането е да се подобрят отношенията с клиентите. „Дружеството ще стане и по-атрактивно за доставчиците, защото те вече ще работят с една голяма компания, а не с две, както досега“, твърди Васил Кънев.

Пазарен дял

Според изнесените данни от ръководството на дружеството основната част от производството на заводите на „Идеал Стандарт“ е предназначена за износ. „35% от продукцията се продава в България и Източна Европа, а останалите

Целта на сливането е да се оптимизират вътрешните процеси в компанията, защото досега имаше смесване на

65% са в Западна Европа“, каза Васил Кънев. По думите му въпреки кризата пазарното присъствие на компанията в Западна Европа не е намаляло. „Имаме над

50% пазарен дял в Англия и Италия и над 30% в Гърция за бранда „Идеал Стандарт“, твърди Васил Кънев. Според него компанията е водеща и на пазарите в Гер-

мания и Франция, а в Русия има 12% от пазара. „Целият увеличаване на пазарния дял в Русия и пробиване на турския пазар, който е труден, но много перспек-

тивен“, категорично заяви Васил Кънев.

Преди обединението заводът „Идеал Стандарт България“ произвеждаше санитарна керамика. „Иде-

Мнение

Ще се подобрят отношенията с клиентите

Целта на сливането на двете компании е да се намалят административните препятствия и да се подобри отношението с клиентите. Дружеството е ориентирано към клиентите и искаме да засилим тези позиции. Обединението ще помогне за оптимизиране на вътрешните процеси, защото досега имаше известно смесва-

не. Новото дружество ще стане по-атрактивно за доставчиците, защото е по-лесно да се работи с една голяма компания, а не с две. Специалистите ще може да се развиват в хоризонтална посока.

Сливването ще помогне да се избегне вътрешната конкуренция. Тя е предимство като цяло, но не

Васил Кънев, председател на СД на „Идеал Стандарт - Видима“ АД

Сливването ще помогне да се избегне вътрешната конкуренция

е нормално в две компании на един европейски собственик да искат да се преместят от едната в другата.

След обединението приоритетно ще залагаме на бранда „Идеал Стандарт“. В България имаме един конкурент - Роса, но те не произвеждат санитарна арматура.

Консолидирани резултати на „Идеал Стандарт - Видима“

в хил. лв.	2009	Промяна спрямо 2008
Приходи от продажба на продукция	178387	-34.23%
Приходи от продажба на стоки	286558	105.40%
Общо приходи от продажби	286973	-31.72%
Печалба от дейността	12420	-55.32%
Нетна печалба	2115	-86.85%
Общо активи	312267	2.60%

Източник: Отчет на компанията в Търговския регистър

Произвели

в 2010 г.

в Русия

дейности", каза Васил Кънев (вдясно)

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

ал Стандарт - Видима" беше специализиран в производството на смесителни батерии и осъществяваше всички търговски дейности на „Идеал Стандарт Ин-

тернешънъл" в България и Източна Европа. Сега обединеното предприятие ще произвежда и ще дистрибутира продуктите си.

Атанас Христов

История

- Идеята за обединение на двата завода е от 1992 г., когато е направено съвместно дружество между „Американ Стандарт" и „Видима".
- През 1998 г. започва производството на керамика „Идеал Стандарт".
- 2001-2002 г. започва изграждането на търговската компания с бекофис в България и офиси в 8 източноевро-

пейски града, сред които Москва и Истанбул.

- 2004-2005 г. се изгражда дистрибуционният център на дружествата.

- 2007 г. е завършен процесът, преди да се узрее за обединението на двете компании.

- 31 януари 2011 г. „Идеал Стандарт България" ЕАД и „Идеал Стандарт - Видима" АД се сливат и новата компания носи името „Идеал Стандарт - Видима" АД.

Нискобюджетни брандирани телефони превземат пазара у нас

„Глобул" представи трети свой телефон, с брандирани телефони разполага и „М-Тел", а „Виваком" стои встрани от тенденцията

Предлагането на нискобюджетни GSM или смартфон апарати, брандирани с името на компанията, все повече се налага като тенденция на пазара у нас. В понеделник „Глобул" представи Z3 - Android, базиран смартфон в ценовия сегмент под 100 лв. Апаратът е третият в колекцията на компанията след пазарния успех на Q1 и Q Second Edition.

Първите в България, които използваха този модел, бяха „М-Тел" с партньорството им с Vodafone. Компанията вече предлага и собствена марка телефони. В същото време „Виваком" стои настрана от тази стратегия.

Модел

В Америка и Европа от години е практика големите телекоми да предлагат свои телефони, които най-често са оферирани с едно- или двугодишен договор. Използвайки добре познатия модел, от „М-Тел" започнаха да предлагат телефоните с марката на Vodafone.

В началото на лятото на миналата година компанията представи собствена марка телефони първа на българския пазар. Компанията стартира с телефоните M-Tel

► „Глобул" и „М-Тел" вече представиха свои брандирани телефони

F100 и M-Tel S319. Телекомът предлага и телефони със специалната марка LOOP, предназначени за потребителите на едноименната си мрежа. В момента в портфолиото на компанията присъстват пет „М-Тел" брандирани телефона. Компанията планира да продължи да развива собствения си бранд телефони, като предвижда да въведе и още нови модели от най-търсените сегменти, сред които са и смартфоните.

Угобни

Брандираните телефони от

нисък клас имат няколко основни предимства пред конкурентните им модели, определящи интереса към тях. Основното предимство е цената - повечето от тях са в ценова категория под 100 лв. с възможност за закупуване в комплект с договор, което свежда месечната им цена под 5 лв. Според проучване на „М-Тел" клиентите на телекома проявяват изключително голям интерес към тези устройства, което от своя страна насърчава все по-голямото предлагане на такъв тип продукти.

Единственият телеком, игнориращ тенденцията, е „Виваком", който продължава да предлага само продуктите на основните си партньори, производители на мобилни устройства.

Ако предлагането на брандирани телефони продължи да бележи ръст, е възможно да се очаква предлагането на брандирани устройства от средния и високите ценови клас, както и брандирани таблети, нетбукове и лаптопи.

Георги Панайотов

ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ СТОПАНИ МОГАТ ДА ПОЛУЧАТ ФИНАНСИРАНЕ ЗА ТОВА, ЧЕ ЗЕМИТЕ ИМ ПОПАДАТ В НАТУРА 2000

ЗЕМИТЕ В НАТУРА 2000 – ЕВРОПА ПЛАЩА, ЗА ДА ОПАЗИМ ПРИРОДАТА

До момента в България са определени 332 защитени зони от Natura 2000, което е почти 34% от територията на страната. От 2011 година земеделските стопани, регистрирани в Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), ще могат да получават компенсаторни плащания по мярката 213 „Плащания по Natura 2000 за земеделски земи". Затова е необходимо стопанисваните от тях земеделски земи да попадат в обхвата на защитена зона от Natura 2000. Зоната трябва да е с издадена заповед за обявяването и като такава, с разписани конкретни забрани за земеделска дейност. В зависимост от забраните и типа земеползване – постоянни пасища (в това число ливади и мери), обработваема земя или трайни насаждения, компенсаторните плащания варират от 20 до 150 евро на хектар годишно. Земеделските стопани могат да получат допълнителна информация дали земите им попадат в обхвата на Natura 2000 и има ли наложени забрани за земеделска дейност на интернет адрес www.natura2000bg.org, както и в общинските и областните служби „Земеделие и гори" и РИОСВ.

Срокът за подаване на заявленията е от 1 март до 15 май, заедно със заявленията за директни плащания на площ.

МИНИСТЕРСТВО
НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Програма
за развитие на
селските райони
(2007-2013)
Министерство на
земеделство и
храните

Европейски
земеделски фонд
за развитие
на селските райони
„Европа инвестира
в селските райони"

„ЕВРОПЕЙСКИ ПАРИ
ЗА БЪЛГАРСКОТО
СЕЛО"

БДЖ ще стачкува заради големите съкращения на служители

Плановете за стачка поставят под съмнение реализирането на заема от Световната банка за 600 млн. лв.

Служителите на държавната железница обявяват ефективна стачка от 10 март заради намерението на ръководството на железницата да съкрати над 5 хиляди работници. Решението бе взето вчера на общо събрание на синдикатите от КНСБ и КТ „Подкрепа“. Стачката ще продължава 8 часа всеки ден, като през това време няма да се движат никакви влакове в цялата страна.

Синдикатите не се наеха да кажат какви загуби ще претърпи железницата от стачните действия. Протестите почти няма да се отразят на товарните влакове, защото те се движат предимно през нощта. Най-сериозно ще пострадат пътническите превози, като по време на стачката ще работят само 50% от влаковете, и то основно в късните часове, коментира председателят на железничарските синдикати Петър Бунев.

Плановете за стачка може да поставят под съмнение реализацията на заем от Световната банка за 600 млн. лв. Едно от условията в него е

именно реструктуриране на компанията и съкращаване на разходите за персонал с 30%.

Причините

Финансовата институция се съгласи да отпусне средства за погасяване на старите задължения на железницата от 500 млн. лв. при условие, че се изготви план за реструктуриране на дружествата, които я съставят - Български държавни железници (БДЖ), Националната компания „Железопътна инфраструктура“ (НКЖИ) и държавна гаранция за изпълнението му. Плановете са до 2014 г. в НКЖИ да бъдат съкратени 2944 души, а в БДЖ - 2800. Общо 5744 трябва да отидат на улицата, казаха председателите на железничарските синдикати към КНСБ и КТ „Подкрепа“ Петър Бунев и Розен Зарков. Това не е приемливо за работниците, тъй като те са специализирани служители, които не могат свободно да се конкурират на пазара на труда.

Председателят на съвета на директорите на „Холдинг БДЖ“ ЕАД Владимир

▶ Пътническите превози ще пострадат най-много от евентуалната стачка, защото се извършват основно през деня

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

Владимиров пък обяви, че не иска да има съкращения сред служителите на железницата. „Оптимизирането ще бъде по линия на управление на пенсионирането и естественото текучество плюс пренасочване“, каза той. Владимир обаче обясни, че исканията на Световната банка за нама-

ляване на служителите са категорични и ръководството на дружествата не може да се противопостави.

Задълженията

Синдикатите посочиха още, че за прекомерната задълженост на дружествата не са виновни служителите им, а ръководствата. Те подчер-

таха, че разходите за фонд работна заплата не са толкова големи, колкото разхищенията, които се правят по други пера, като не пожелаха да споменат кои са те.

„През последните години са били направени икономии от над 15 млн. лв., като 9 млн. лв. от тях са дошли от съкращаване на хора“,

каза Петър Бунев. За две години са били отстранени над 5 хиляди работници от БДЖ. В момента в трите железопътни компании работят общо 27 хиляди души.

Държавата не си плаща

Синдикатите обявиха, че основният длъжник на железницата е държавата, която от години не си изплаща субсидиите за пенсионери, студенти, ученици и войници, които пътуват с БДЖ с големи намаления.

Другият основен проблем на железопътния превоз в България е огромната такса за железопътна инфраструктура, която плащат превозвачите. „Годишната такса е 10 пъти по-висока от винетката за автобус“, каза още Бунев. Тя струва 1300 лв. на година. Това означава, че таксата на железопътния превозвач за инфраструктурата, която от години не е подобрявана, е около 13 000 лв. Немалко пари, които не е ясно за какво се използват.

Елена Петкова

Браншова организация ще защитава и интересите на АДСИЦ

Компаниите от сектора са третият бизнес сегмент на капиталовия пазар след посредниците и управляващите дружества, които учредяват свое сдружение

Публичните компании у нас се обединиха в нова браншова организация. Част от водещите акционерни дружества със специална инвестиционна цел регистрираха Асоциация на дружествата със специална инвестиционна цел - „АДСИЦ“. Учредителите са „Агро финанс“ АДСИЦ, „Аванс терафонд“ АДСИЦ, „Актив пропъртис“ АДСИЦ, „Фонд имоти“ АДСИЦ, „И Ар Джи Капитал - 3“ АДСИЦ, „Интеркапитал пропърти дивелопмънт“ АДСИЦ, „ПАРК“ АДСИЦ, „Софарма имоти“ АДСИЦ, „Фонд за недвижими имоти България“ АДСИЦ и „Феър-Плей пропъртис“ АДСИЦ.

Избор

На проведеното учредително събрание е определен петчле-

▶ Маню Моравенов

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

нен управителен съвет, като за председател беше избран Маню Моравенов, изпълнителен директор и на „ФеърПлей Пропъртис“ АДСИЦ.

„Основните цели са да институционализираме комуникацията, която имаме с партньорските организации“, обясни Маню Моравенов. По думите му сред най-важните цели на новата организация е иницирането на промени в Закона за АДСИЦ, които няколко години вече се обсъждат, но така и не се разрешават. Привличането на нови компании и комуникацията с европейски институции са другите цели пред сдружението. „Ние от доста време

дискутираме проблемите на сектора у нас, а сега решихме просто да дадем и официален статут на организацията си“, каза Моравенов.

История

До момента с браншови организации разполагаха инвестиционните посредници и управляващите дружества. Посредниците са обединени в Българската асоциация на лицензираните инвестиционни посредници (БАЛИП), в която членуват 35 компании. Българската асоциация на управляващите дружества (БАУД) беше учредена през 2004 г. и в момента обединява 31 компании. □

КФН ще проверява депозитара за невярна информация

Заради грешка при изчисленията борсата ще преразгледа водещия индекс Sofix през март, но няма да преизчислява досегашните стойности

Комисията за финансов надзор (КФН) започва проверка на Централния депозитар АД (ЦД) за некоректно подавани данни за свободно търгуемите акции на компаниите от водещия индекс Sofix, съобщиха регулаторът. Повод за проверката е публикация в сайта investor.bg за грешно изчисляване на бенчмарка в последните шест месеца именно заради неправилно подадени данни от ЦД за free-float на „Софарма“ АД.

Извинение

В съобщение ръководството на „Българска фондова борса“ АД (БФБ) се извини „на всички заинтересовани лица, независимо че допуснатата грешка не е

при изчисленията на борсата, а при входните данни“. От БФБ уточняват, че на следващото преразглеждане на индекса през март тази година ще се ползват коректните данни за свободно търгуемите акции на фармацевтичната компания, но стойностите на Sofix до този момент няма да се преизчисляват. Изпълнителният директор на Централния депозитар Иван Димов отказа да коментира казуса, преди да е приключила проверката. „Трябва да видя подробните данни към Българската фондова борса и след това ще коментирам“, каза Иван Димов. „Започнахме комплексна проверка, която цели изясняване на причините, довели до подаване на некоректна информация към борсата за дружествата в Sofix през последните шест месеца“, обясни Димана Ранкова, зам.-председател на КФН, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“. Тя не пожела да каже какви

биха били евентуалните санкции, ако се докаже, че ЦД е сгрешил.

Грешна методология

Източници на в. „Пари“ обясниха, че подаваната информация от депозитара за free-float на сините чипове е сгрешена заради стара методология, по която ЦД изчислява данните за публичните дружества. Информацията за свободно търгуемите акции, за пряката и непряката собственост под или над 5% от капитала на компаниите във водещия индекс може да се засече и от масивите на КФН.

Освен това големите сделки с книжа на всички публични дружества може да се провери и според обявленията, които дружествата са длъжни да пускат до инвестиционната общност. Все още обаче не е ясно каква точно е методологията на ЦД, довела до грешно подадени данни към борсата, което от своя страна изкриви водещия индекс в последните месеци. □

Световният лидер Diageo купува турската Mev Iski за 1.3 млрд. GBP

Британската компания ще получи достъп до нарастващия пазар на местни напитки и до широка мрежа за дистрибуция на собствените си марки

80

▶ процента от пазара на най-продаваната ракия в Турция (анасоновата раки) се държат от Mev Iski

Най-голямата компания за спиртни напитки в света - британската Diageo, ще купи турския си конкурент Mev Iski за 1.3 млрд. GBP в брой. Продавачи на дружеството са групите за дялови инвестиции TPG Capital LP и Actera. Това ще осигури на производителя на уискито Johnnie Walker и водката Smirnoff достъп до бързо развиващия се турски пазар.

300

▶ млн. GBP продажби и 120 млн. GBP брутна печалба отчете турската компания за миналата година

Перспективен пазар

Mev Iski е водещ производител на спиртни напитки в южната ни съседка. Компанията държи 80% от пазара на най-продаваната ракия в страната (анасоновата раки). Тя е и лидер при продажбите на местна водка. Със сделката Diageo се надява да получи достъп до разрастващия се местен пазар на ракия и водка, както и да засили продажбите на своите продукти в Турция чрез мрежата на Mev Iski. „В Турция се наблюдава бързо развитие на средната класа, което означава растеж на пазара на местна ракия и водка. В същото време сделката осигурява чудесна платформа за международните марки на Diageo в Турция”, заяви ръководителят на Diageo за Европа Андрю Морган. Според официалното съобщение на главния из-

60

▶ процента от домакинствата в Турция се очаква скоро да имат годишен доход над 15 хил. USD

пълнителен директор на Diageo Пол Уолш Турция е привлекателен пазар със силен икономически растеж и придобиването на Mev Iski рязко ще подобри позицията на британската компания там.

Икономически бум

През последните години БВП на глава от населението в Турция нарасна от 3500 USD през 2002 г.

▶ Британската Diageo не само ще стане собственик на най-популярните напитки в Турция, но ще използва мрежата на Mev Iski за дистрибуция и на своите продукти

СНИМКА BLOOMBERG

до 8600 USD през 2009 г., показват официалните данни. През тази година правителството очаква сумата да достигне 10 600 USD. Според Морган през следващите няколко години домакинствата с доход над 15 хил. USD годишно ще достигнат над 60% от населението в страната. За 2011 г. анализаторите очакват турската икономика да нарасне с 4.6%.

Висящ проблем

До няколко седмици Diageo се надява да разреши някои стари данъчни проблеми с турското правителство, които забавиха сключването на сделката. Турският парламент наскоро гласува амнистия за данъка върху вноса на спиртни напитки между 2001 и 2009 г. По думите на Морган това предполага, че въпросът ще бъде разрешен в близките седмици.

Очаква се сделката да бъде финализирана през втората половина на годината.

Финансов ефект

За 2010 г. Mev Iski отчете 300 млн. GBP продажби, а печалбата ѝ преди лихви и данъци беше 120 млн. GBP. Британската компания очаква придобиването да увеличи собствената ѝ годишна печалба с 1%

още през първата година от сделката. Не се предвижда някакво значително намаляване на разходите обаче, тъй като съществуващият бизнес на Diageo в Турция е доста ограничен. В южната ни съседка компанията продава основно марки те уиски Johnnie Walker и J&W. Според анализатори синергичният ефект ще бъде около 50 млн. GBP годишно. □

BP договори мащабна сделка с индийската Reliance

Британската компания ще плати най-малко 7.2 млрд. USD за 30% в няколко газови находища

Британският петролен гигант BP е на път да направи най-голямата инвестиция в енергийния сектор на Индия. Компанията ще придобие 30% от находищата на природен газ на Reliance Industries, която е собственост на най-богатия човек в страната Мукеш Амбани, срещу първоначално вложение от 7.2 млрд. USD.

На високо ниво

„Това партньорство ще помогне за разработването на огромния, но все още недостатъчно проучен потенциал на Индия”, коментира Амбани, след като заедно с главния изпълнителен директор на BP Робърт Дъдли официално обявиха предстоящата сделка. Подписването на договора ще стане в

▶ Британската BP с главен изпълнителен директор Робърт Дъдли ще стане най-големият инвеститор в индийската енергетика

СНИМКА REUTERS

присъствието на британския финансов министър Джордж Озбърн на „Даунинг Стрийт” 10. Самата сделка трябва да бъде одобрена от индийското правителство.

В морето

Блоковете, които двете

компания ще разработват, се намират в морето на изток от индийския бряг и са разположени на дълбочина между 400 м и 3 км. BP ще инвестира 7.2 млрд. USD, както и до 1.8 млрд. USD в зависимост от резултатите от проекта. Общите инвес-

тиции може да достигнат до 20 млрд. USD. Според анализатори Reliance е сравнително нова в проучването и добива на нефт и газ в морето и има нужда от по-опитен партньор, който да осигури необходимите технологии. □

Временно BP замрази проектите си в Либия

▶ BP обяви, че временно прекратява проучването за нефт и газ в Западна Либия заради протестите в страната.

▶ Компанията в момента не разработва находища в Либия, но подготвя стартирането на добив.

▶ BP ще евакуира част от служителите си в Либия, което означава отлагане на подготвителните работи. Самото производство няма да започне до няколко години.

НАЦИОНАЛЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАКАЗИ
0 7001 7001
НА ЦЕНАТА НА ЕДЕН ГРАДСКИ ПОЗВОЛ

6000 НАСЕЛЕНИ МЕСТА
ВСИЧКИ КУРИЕРСКИ УСЛУГИ
ДО ВСЯКА ТОЧКА НА БЪЛГАРИЯ

НА ЕДНАКВО
НИСКА ЦЕНА

SPEEDY
СЪС СВОИТЕ СЛУЖБИ
РЕЧНО СТОРНО

Регионални
индекси

Водещият индекс на БФБ се задържа над 450 пункта

Sofix: 450.25

↓ -0.28%

Силен спад на борсата в Македония

MBIPO: 2675.00

↓ -1.66%

Сръбският бенчмарк остана почти без промяна

BELEX15

↓ -0.17%

Резултат

КТБ

► Корпоративна търговска банка АД отчете 5.66 млн. лв. нетна печалба за януари 2011 г., показва балансът на банката за миналия месец, предаден на БФБ. Приходите от лихви са 15.6 млн. лв., а разходите за лихви - 9.5 млн. лв. Нетният доход от такси и комисиони за януари 2011 г. е 712 хил. лв.

Акция на деня

„Добруджа холдинг“

200

► процента се повишиха акциите на „Добруджа холдинг“ АД в рамките на вчерашната сесия. По позицията на компанията минаха едва 19 лота, а цената скочи до 1.50 лв. за акция

Световни
индекси

Китайският бенчмарк беше сред малкото печеливши в Азия

Shanghai Composite: 2932.76

↑ +1.14%

Силен спад за водещия индекс във Франция

CAC40: 4104.04

↓ -1.28%

Рът в началото на сесията за широк индекс в САЩ

S&P 500: 1343.01

↑ +0.19%

Повишение

Злато

► Цената на златото прескочи 1400 USD за тр. у. заради напрежението в Близкия изток. В Лондон ключетата с незабавна доставка се повишиха с над 1% и достигнаха 1403.75 USD за тр. у., което е най-високата от 4 януари насам. Среброто с незабавна доставка достигна 33.52 USD за тр. у. - най-високата цена от март 1980 г. насам

Стока на деня

Захар

0.6%

► зазубиха фючърсите на бялата захар с доставка през май и се понижиха до 716.5 USD за тон. В основата на спада бяха спекулации за по-голямо производство от Бразилия и Индия

Петролът продължава да поскъпва

► За да успокои растящите цени, ОПЕК е достигнала пика в производствените си норми за първи път от 2008 г. насам

СНИМКА REUTERS

Вълненията в Либия предизвикаха галопиращо оскъпяване на суровината и американският петрол се доближи до 95 USD за барел, а Брент прескочи 105 USD

С разпространето на политическата дестабилизация в района на Близкия изток (производител на една трета от световния добив на суров петрол) цената на нефта достигна невиджани от борсата флукуации. За 20-те дни от началото на гражданското недоволство в Египет срещу президента Мубарак цената на петрола се покачи с 29.4%, а дестабилизацията в Либия (на чиято територия се намира най-големият нефтен резерв в Африка) доведе до ново повишение с 4.5%.

Политическа криза

Скокът в цената на пе-

трола е най-големият в рамките на последните две години, като нефтът от сорта Брент продължава да стои над психологическата граница от 100 USD за барел (105 USD за барел на борсата в Лондон). Причината за запазването на високата му цена след потушаването на политическата криза в Египет е дестабилизацията на Либия. Синът на Муамар Кадафи предупреди, че ако се стигне до гражданска война в родината му, това ще застраши нефтените запаси в нея. Протестите в Либия доведоха до сблъсъци между полицаи и граждани и до смъртта на над 200 протестиращи в рамките на един ден. Нефтените залежи в страната се оценяват на 30 млрд. барела.

Конфликтът в Либия, както и засилването на напрежението в Иран, Бахрейн, Египет и Тунис продължават да водят цената на нефта нагоре. Суровият петрол се повиши с 4.04 USD до 93.75

USD за барел за априлските доставки на борсата в Ню Йорк. Петролът Брент се покачи с 2.5% до 105.08 USD за барел на борсата в Лондон - най-високата му стойност от достигнатите през септември 2008 г.

Песимистични прогнози

Въпреки уверенията на властите в Либия, че добивът на петрол продължава да е в рамките на нормалното (Либия произвежда 1.59 млн. барела на ден) експертите от Bloomberg прогнозира, че протестите в страната ще продължат да се разширяват и това може да доведе до свиване на производството.

За да успокои растящите цени, ОПЕК е достигнала пика в производствените си норми за първи път от 2008 г. насам. В същото време не се наблюдава спад в запасите от барели с нефт, като тези в САЩ са с 6.4% по-високи от средните за последните 5 години. □

Инвеститорите прибират печалби от британския паунд

Неочаквано добрите данни за продажбите на дребно на Острова за януари засилиха спекулациите, че Английската централна банка ще предприеме скорошно увеличение на основната си лихва. След доброто си представяне в края на миналата седмица британският паунд не успя да продължи поскъпяването си спрямо долара и в понеделник пазарните участници намериха добра възможност да реализират натрупаните през последните сесии печалби. Неочаквано добрите данни за продажбите на дребно на Острова за януари, които бяха обявени в петък,

Георги Иванов,
гилър Международни финансови пазари, ИП „БенчМарк Финанс“ АД

засилиха още повече спекулациите, че Английската централна банка ще предприеме скорошно увеличение на основната си лихва. Трейдърите залагат на три или четири повишения с по 0.25 процентни пункта до края на годината. В подкрепа на подобен ход са и стойностите на инфлацията, измерена чрез индекса на потребителските цени, която в момента се намира над заложената от монетарната институция таван от 2% на годишна база. Дали

действително пред Bank of England стои въпросът за вдигане на лихвите, можем да разберем от протокола от последната ѝ среща, който ще бъде обявен утре. По време на предишните няколко заседания членовете на монетарната комисия към банката бяха разделени на три различни мнения по отношение на провежданата от нея политика. В тази връзка по-сериозно влияние върху движенията на паунда след изнасянето на доклада можем да очакваме, ако привържениците на по-рестриктивни действия, включващи повишение в цената на заемния ресурс, са се увеличили. □

КУПЕТЕ НА DVD И BLU-RAY

С ПОДКРЕПАТА НА

Пари

BONNIER
Business Press International

ПЪРВИТЕ 50 НОВИ АБОНАТА НА В. ПАРИ ПРЕЗ ФЕВРУАРИ
ПОЛУЧАВАТ ПОДАРЪК DVD С ФИЛМА
„УОЛСТРИЙТ 2: ПАРИТЕ НИКОГА НЕ СПЯТ“

Заявете своя абонамент за В. Пари на http://www.pari.bg/static/Abonamentna_forma или на +359 2 4395 853

© 2010 Twentieth Century Fox Film Corporation and Dune Entertainment III, LLC. All Rights Reserved.
© 2011 Twentieth Century Fox Home Entertainment LLC. All Rights Reserved. TWENTIETH CENTURY FOX, FOX and associated logos are trademarks of Twentieth Century Fox Film Corporation and its related entities.

A FILMS

ВСИЧКИ НАСТОЯЩИ АБОНАТИ МОГАТ ДА СЕ ВЪЗПОЛЗВАТ ОТ
15% ОТСТЪПКА ЗА DVD И 10% ОТСТЪПКА ЗА BLU-RAY ПРИ ПОКУПКА НА
ФИЛМА „УОЛСТРИЙТ 2: ПАРИТЕ НИКОГА НЕ СПЯТ“ ОТ ВЕРИГА МАГАЗИНИ
Orange center (БЕЗ „БИЗНЕС ПАРК СОФИЯ“) ПРИ ПРЕДСТАВЯНЕ НА
ПРОМОЦИОНАЛНИЯ ТАЛОН В ПЕРИОДА 31.1.2011 - 14.3.2011 г.

Цените на луксозните жилища в София ще се повишат с до 5%

Причината е, че няма строителство на такива имоти, но пък има търсене, макар и не голямо

Цените на луксозните имоти в София ще се повишат. Това твърдят експерти от „Явлена“, Colliers International и от „Лукс имоти“. „Поскъпването ще е с до 5%, и то само в София“, обяви Никола Стоянов, съдружник в „Лукс имоти“. Това обаче може да се очаква само ако страната излиза стабилно от кризата. Сега цените на луксозните жилища в столицата варират от 1200 до 3000 EUR на кв. м. Във Варна подобни имоти са на цени, с 20% по-ниски.

Причините

Луксозните жилища в столицата ще поскъпнат, защото от началото на кризата не се строят имоти с такива характеристики, твърдят управителят на „Явлена“ Страхил Иванов и Татяна Емилова - мениджър „Жилищни площи“

в Colliers International. От друга страна, макар и не голямо, търсене на такъв тип жилища има - от мениджъри на големи компании и от хора със собствен бизнес. Клиентите търсят качествен имот, който няма да загуби стойността си във времето. Експертите от имотния бранш твърдят, че спадът в цените на луксозните имоти е много-помалък от този при масовите жилища.

Профилът на купувача

„Освен това клиентите за тези имоти са много по-различни от тези за масовите жилища“, обясни Стоянов. По думите му за тях не е толкова важно каква е цената на квадратен метър, защото те или имат парите, или лесно биха получили кредит. За тях по-важно е какво е усещането им за имота при огледа. Преди да се стигне дотам обаче, те избират имот с добра локация, в сграда, която е построена качествено, а интериорът е от луксозни материали, добра климатизация и т.н.

Отстъпките от цените

Едно луксозно жилище се продава най-често за период от 6 месеца. „Ако след този период няма сделка, продавачите свалят цената с 10-15 на сто, но това съвсем не са масови случаи“, допълни Никола Стоянов. Той разказа, че много от купувачите си харесват даден имот, но решават да го огледат и да го купят едва след като цената му бъде намалена. Освен това много от потенциалните купувачи смятат, че трябва да се изчака, защото може имотите още да поевтинят. „В един момент обаче хората, които са изчаквали, ще излязат едновременно на пазара, за да купуват. Това ще е моментът, в който може да се очаква повишение на цените“, категоричен е Стоянов. По думите му в страната има твърде малко луксозни имоти и те не може да се сложат под общ знаменател. Затова и цените на луксозните имоти са от два до пет-шест пъти по-високи от тези на масовите жилища.

Красимира Янева

► Интериорът е изключително важен при покупката на луксозно жилище

**BusinessPark
VARNA**
BY **WAFIEUROPE**

Опръщането на бизнеса!

тел.: +359 52 963 000
www.bpv.bg

Лекари очакват бъркотия във финансирането и през 2011 г.

Правилата за заплащане на медицинската дейност, които прие НЗОК, пречат на свободния пазар в здравеопазването

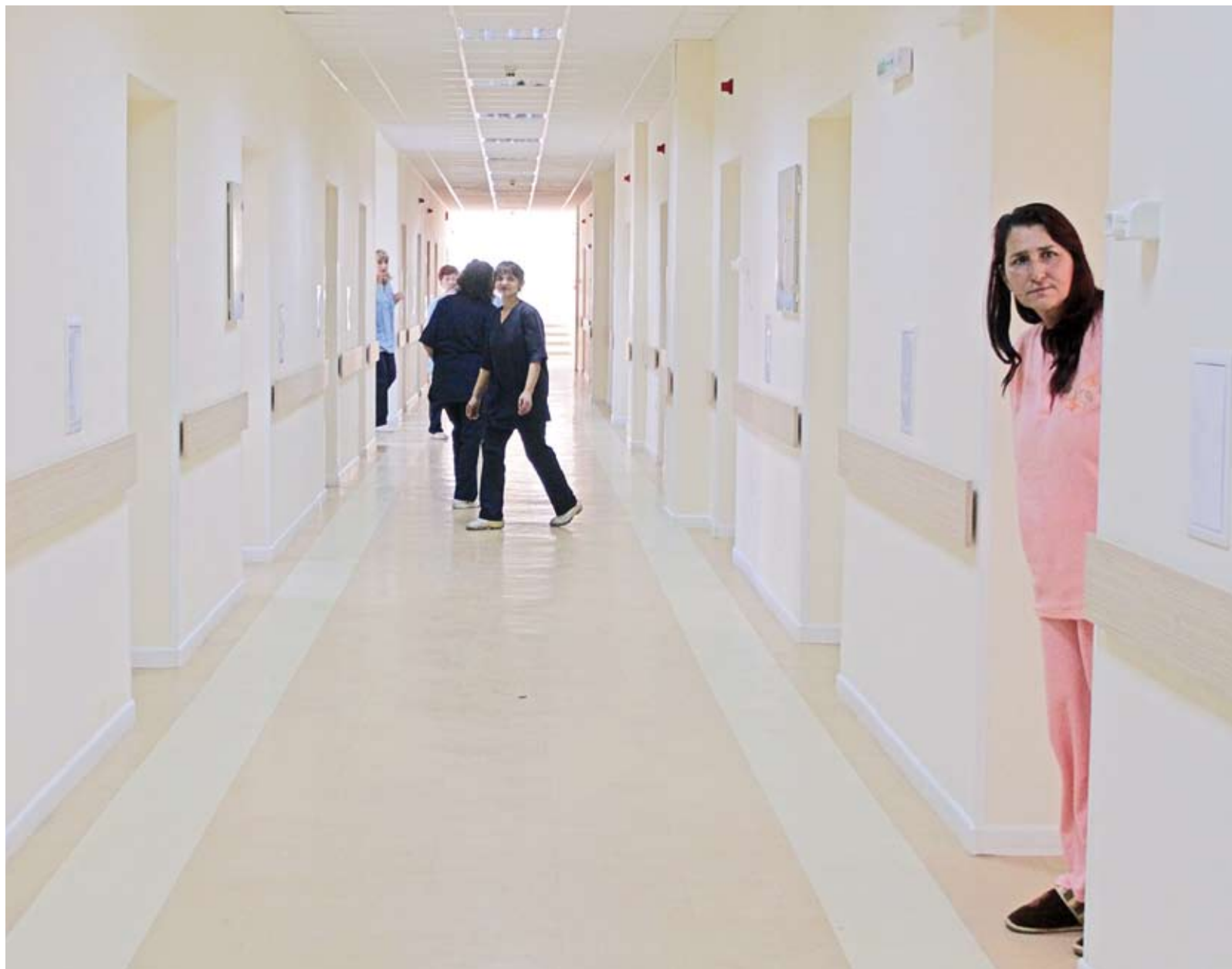
Приложения Здравеопазването е на фокус

► През 2011 г. в „Пари“ ще публикува специализирани приложения за развитието на бизнеса в различни сектори. Във всяко от тях ще представяме анализи, интервюта и коментари от представителите на съответния бранш - както от държавните институции, така и от бизнеса. Целта ни е да открияме актуалните тенденции, проблеми и предизвикателства. Ще разкажем и за новостите около компаниите, които работят в сектора.

► Едно от първите приложения, свързани със здравеопазването, беше на тема „Фармация“. В днешното разказваме за бизнеса на болниците и новите предизвикателства пред дейността им. На 18 март очаквайте приложение на тема „Пластична хирургия“.

► Дори и здравният министър г-р Стефан Константинов е против новата методология. Той си позволи да нарече НЗОК „гържавна в гържавата“

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Новите правила на Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) за формирането и разпределението на годишните бюджети на болниците всъщност са добре познатите стари правила, може би с малки изключения. До такъв извод стигнаха лекари и директори на болници, след като се запознаха подробно с последната методология за финансиране на лечебните заведения, изработена от касата. Тя бе одобрена от надзорния съвет в началото на този месец.

“Тези правила пречат на свободния пазар на медицински услуги, който всъщност трябва да бъде водещ в реформата на здравеопазването”, казва председателят на асоциацията на частните болници у нас д-р Стайко Спиридонов. Според него обаче частните клиники няма да са сред най-засегнатите, защото те имат гъвкави структури и ще се пригледат към новите правила. Въпреки това д-р Спиридонов очаква сериозни затруднения в работата както на частните болни-

ци, така и за държавните и общинските. “Частните лечебни заведения, които са с по-голям обем на дейност и имат над 60 легла, са с по-голям шанс да успеят да се задържат на пазара”, казва той.

Методологията не беше посрещната с добро око не само от повечето мениджъри на болници, но и от здравния министър д-р Стефан Константинов. Той си позволи да нарече НЗОК “държавна в държавата”.

► Прогължава на стр. 20

От пусто в празно Произходът на проблема

► Проблемът с финансирането на болниците идва от законодателната бъркотия. В Закона за здравното осигуряване ясно е посочено, че лечебните заведения се финансират от държавния или общинските бюджети и от НЗОК

на базата на договори, които болниците сключват с касата. Не се говори за делегирани или прогнозни бюджети. ► В същия закон е записано, че надзорният съвет на НЗОК е задължен да изготвя методика за устойчивостта и заплащане на медицинската дейност, което не означава, че той може да променя законоустановения начин на финансиране

на болниците. ► В същото време Законът за бюджета на НЗОК казва, че бюджетите на болниците тази година ще са “прогнозни”. Изводът е: начинът на финансиране на лечебните заведения сега не е незаконен, но и не е съвсем легитимен, защото се базира на два нормативни акта, които си противоречат в тази си част.

Лекари очакват бъркотия...

► От стр. 19

Новите стари правила

Всъщност правилата остават почти същите, както досега. Бюджетите ще се определят на базата на средномесечните от миналата година. Това означава, че лечебните заведения ще получават около 80 млн. лв. на месец, които не са достатъчни. По-лошото обаче е, че с новите регулации касата сама си делегира права да разпределя сумите сред изпълнителите на болнична помощ.

“На практика госпожа Нешева ще разпредели 1 млрд. лв., събрани от нашите здравни вноски, както намери за добре, на когото си иска и без да се отчита пред никого”, казват от неправителствената организация Център за защита на правата в здравеопазването. На същото мнение е и д-р Николай Болтаджиев, директор на болницата “Св. Богородица” в София. Според него и тази година едни лечебни заведения ще бъдат финансово облагодетелствани, а други оцетени. “С тази методика и тези правила се връщаме години назад във времето”, коментира д-р Спиридонов.

Петте принципа

Управителят на НЗОК д-р Нели Нешева изготви пет основни принципа, по които лечебните заведения ще получават месечните си средства през 2011 г. Първият е този, срещу който се изправи мениджърите на болниците - НЗОК да определя прогнозните бюджети на всяко лечебно заведение. Това е субективен метод, който отново ще доведе до проблеми. Постоянно действаща комисия към НЗОК, в която ще участват директорите на районните каси, ще анализира бюджетите и на всеки три месеца ще ги променя, ако има такава необходимост. От тази година касата ще дава възможност на директорите на лечебните заведения да прехвърлят част от средствата от месец в месец или на тримесечие. “Бюджетът обикновено свършва в средата на месеца. Случва се да останат пари само при екстремни ситуации като грипната епидемия, когато бяха спрени плановите операции”, казва д-р Болтаджиев. Така че едва ли ще са много болниците, които ще може да се възползват от тази възможност. Дори привилегии, които НЗОК дава на болниците, не са приложими в масовия случай.

Елена Петкова

► С новите правила касата си делегира права сама да разпределя сумите сред изпълнителите на болнична помощ

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

Определянето на бюджетите на болниците остава порочна практика

Бюджетите се изчисляват на базата на предходната година. А тогава на практика те не се спазваха. По този повод прокуратурата се занимава с бившата шефка на здравната каса Жени Начева. Миналата година незаконно се разпределяха парите от касата. Тогава имаше облагодетелствани болници и такива, които бяха оцетени.

През 2010 г. нашата болница беше много оцетена и ще бъде оцетена и тази година. Други лечебни заведения неправомерно са получили повече пари. Това е порочно в определянето на бюджетите. При това положение отново ни чака ниското финансиране. Да не говорим, че тази година за болнична помощ е предвидено по-малко средства, отколкото изхарчените през 2010 г. Новите изисквания за подписване на договор с касата по клинични пътеки ще затруднят достъпа, тъй като много болници ще работят с по-малко пътеки.

Д-р Николай Болтаджиев, директор на болница “Св. Богородица” в София

” **Направихме лаборатория по клинична патология, за да сключим договор за някои клинични пътеки**

Нашата болница вече се пререгистрира, ние имаме второ ниво хирургия и ортопедия. Очакваме да сключим договор за 17 клинични пътеки при 21 миналата година. Отпадат ни очните пътеки изцяло. Възниква и друг голям проблем. Освен това, че сме на бюджети, изискванията се качват и ние трябваше да инвестираме още. Направихме лаборатория по клинична патология, за да можем да сключим договор за някои клинични пътеки. Но изискванията непрекъснато се променят, въпреки че приближава срокът да подпишем договор с НЗОК.

Бюджет рядко остава, така че възможността да се прехвърлят пари на тримесечие няма значение. Освен ако няма екстремна ситуация, както беше грипната епидемия през януари. Тогава бяха спрени плановите операции, успяхме да спестим пари и ще имаме възможност да прехвърлим тези средства в друг месец. В нормална ситуация обаче бюджетът свършва в средата на месеца. ▮

Частните болници ще се пригледят към новите правила

Принципно разпределянето на делегиран или прогнозен бюджет, както и да го наречем, е поведение, което довежда до ограничаване на достъпа на пациентите до лечебните заведения, които те пожелават.

С тази методика и тези правила се връщаме години назад във времето, когато болниците получаваха определен бюджет, независимо дали работят.

Предимството на частните болници е, че имат изключително гъвкава система за организация на структурите си и ще се пригледят към новите правила. С това обаче няма да се подобрят достъпът на пациентите до медицинска помощ и качеството на обслужването.

Тези правила пречат и на свободния пазар за медицински услуги, който всъщност трябва да бъде водещ в реформата на здравеопазването, но съобразен със строги регламенти на

Д-р Стайко Спиридонов, председател на Националната асоциация на частните болници в България и изпълнителен директор на МБАЛ “Хигия” АД - Пазарджик

” **С тази методика и тези правила се връщаме години назад във времето, когато болниците получаваха определен бюджет, независимо дали работят**

стандартите и нивата на болниците.

Затруднения както в държавните и общинските, така и в частните болници определено ще има. Частните лечебни заведения, които са с по-голям обем на дейност и с над 60 легла, имат по-голям шанс да успеят да се задържат на пазара. Разбира се, и по-малките, тясно специализирани болници в зависимост от техния мениджмънт може да оцелеят в кризата на здравеопазването.

Ние определено бяхме принудени да вложим средства в закупуването на допълнителна апаратура, подобряване на сградния фонд, включване на нови медицински дейности, за да сключим договор за клинични пътеки. Част от новите ни инвестиции са и в дейности, които не се финансират от НЗОК. По този начин се надяваме да подпомогнем бюджета на лечебните заведения. ▮

Интервю Д-р Явор Дренски, изпълнителен директор на “Токуда Болница София”

Новите законодателни изисквания ни принудиха да създаваме кухи структури

Медицинските стандарти са изготвени за тежки държавни учреждения и затрудняват частната инициатива

► Д-р Дренски, има ли пазар в здравеопазването в България?

- По силата на българското законодателство болниците са търговски дружества. От тази гледна точка се очаква лечебните заведения да работят в пазарни условия. Но въпросът е - съществува ли наистина пазар в пълния смисъл на думата? Бих казал, че това е квазипазар, в който не може да се приложат с пълна сила теоретичните постановки в икономиката. Има редица причини за това, като основната е, че тук продуктът е човешкото здраве. Както всеки пациент е със строго определена индивидуалност, така и себестойността на услугата е уникална за всеки отделен случай. Допълнително усложняващо обстоятелство е, че не може да не се вземе предвид социалният елемент на медицината, а именно - по-тежко болните са по-възрастни и с по-ниски доходи.

От друга страна, маркетинг принципите също не може да бъдат приложени в чист вид поради морално-етични съображения. Приложими са обаче строгата отчетност, бюджетирването и прецизният план за развитие.

► Кои са факторите, които затрудняват частната инициатива?

- Основният фактор е съчетанието между липса на достатъчно средства в бранша и неприпознаването на частните лечебни заведения като равнопоставен партньор на държавните институции. Всичко това кара финансиращите органи да поставят всевъзможни бариери пред частната инициатива с цел ограничаване на постъпленията ѝ от публични средства. Въпреки че тези средства ще гарантират много по-качествена помощ и няма да се ограничават достъпът на

пациентите до лечение.

Като цяло правната уредба и въведените наскоро медицински стандарти са изготвени за тежки държавни учреждения, в които формите на съвременния мениджмънт на лечебни заведения са неприложими. Това изключително силно възпира частната инициатива, чиято основна сила е в гъвкавото управление, което е важен инструмент за ефективно и ефикасно разходване на ограничените средства.

► Възвръща ли се бързо инвестицията в здравеопазването?

- Въпреки недостатъчното финансиране, турбулентно променящата се ситуация на здравна реформа и факторите, които затрудняват частната инициатива, когато се провежда политика на управление въз основа на гъвкави решения, разумен и стриктен баланс на разходите, ефективно управление на човешките ресурси, непрекъснато подобряване и прилагане на нови медицински подходи и методи, които правят лечебното заведение първи избор на пациента - тогава би могло тази инвестиция да се възвърне в приемливи за инвеститора срокове.

► Каква е вашата формула за успешен бизнес в системата на здравеопазването?

- Всеки бизнес, който не отговаря на потребностите и изискванията на своите потребители, е обречен на неуспех. Ето защо най-важно е в центъра на нашата дейност да бъде поставен пациентът - болният човек - не само като диагноза, но като страдащо човешко същество. От самото си създаване ние следваме философията на собственика на най-голямата частна болнична верига в света - “Токушукай Медикал Корпорейшън”, към която принадлежи “Токуда Болница София”. Д-р Торао Токуда има над 300 лечебни заведения, всяко от които е подчинено на мисията, че “всяко човешко същество има равно право на живот и здраве” и че лечебните

” Бюджетирането доведе до задълбочаване на проблемите, свързани с реимбурсирането на медицинската помощ

заведения в групата са създадени, за да отговорят на потребностите на пациента не само от качествено лечение, но и от уважение и зачитане на човешкото достойнство. Друг съществен момент е в управлението на нашата болница да участват всички екипи, защото източникът на предложенията за подобряване не само на качеството, но и на ефективността на предлаганите услуги идва основно от самите им изпълнители. Другите ключови елементи за създаване и поддържане на успешен бизнес в системата на здравеопазването са реалистичният бизнес план, включващ и разумни инвестиции в диверсификация на медицинските услуги, и иновативни технологии и т. н. Постоянното разработване на допълнителни възможности за финансиране на едно лечебно заведение, което да му осигури стабилност и развитие (като например клинични проучвания), също е изключително важно.

► Смятате ли, че изграждането на е-здравеопазване е панацеята за системата?

- До този момент в здравеопазването “панацея” в универсалния смисъл на понятието не е открита. При всички положения въвеждането на елементите на електронното здравеопазване ще осигури по-голяма прозрачност и яснота както за направените разходи, така и по отношение на тяхното реимбурсиране. Това от своя страна би довело до много по-добри възможности за планиране, разчет, контрол и не на последно място - подобряване на обслужването и

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

лечението на пациента.

► Инвестирахте ли допълнително, за да отговорите на новите изисквания за сключване на договори по клинични пътеки с НЗОК?

- Да. За съжаление обаче - не в посоката, в която бихме желали. Какво имам предвид - бяхме принудени да инвестираме в раздуване на медицинския щат и създаване на структури без реален принос към качеството на предоставяните до този момент услуги. Например няма никаква логика броят на специалистите да се обвързва с материалната база като брой легла, отделения и т. н., а да не се отнася по никакъв начин към броя обслужени пациенти.

► Как се отразява на частните болници бюджетното финансиране на лечебните заведения?

- Неприемливо е частно лечебно заведение или каквато и да било друга частна инициатива да развива своята дейност, без

Визитка Кой е Д-р Явор Дренски

► Д-р Явор Дренски е изпълнителен директор на “Токуда Болница София” от началото на 2011 г. Досега е заемал постове административен директор и медицински директор отново в болница “Токуда”.
► В продължение на 5 години до 2005 г. е бил международен консултант в областта на здравеопазването към световни ком-

пании, като Bearing Point, USA, 3M, Deloitte Touche Tohmatsu и др.

► Две години е бил началник и в “Болнична помощ” в НЗОК.

► Д-р Дренски е завършил медицинска медицина през 1992 г. в Медицинския университет в София със специализация акушерство и гинекология.

► Завършил е магистърска програма по здравен мениджмънт през 2009 г., както и магистратура по финанси през 2003 г.

► Специализирал е в САЩ, Швейцария, Унгария, Великобритания, Япония и др.

предварително да определя бюджета си. Ключовият момент тук е максимално реалистичното планиране на условията, в които ще се развива лечебното заведение, както и съпътстващите дейността му приходи и разходи. За съжаление въпреки историческата база данни и ясно изразените тенденции на развитие бюджетното финансиране от страна на публичните институции не

беше калкулирано адекватно. Това на свой ред доведе до ситуация, в която, вместо бюджетите да послужат като инструмент за оптимизиране на разходите на лечебните заведения и за ефективно подобряване на дейността им, се получи задълбочаване на проблемите, свързани с реимбурсирането на медицинската помощ.

Елена Петкова

Скандал с “насилственото дарителство”

Международният борд на “Токуда” уволни Ренета Инджова

► Новият международен борд на болница “Токуда”, който беше избран в началото на годината, отстрани Ренета Инджова от поста изпълнителен директор и назначи г-р Явор Дренски.

► Инджова, която е бивш служебен премиер, обяви преди дни, че е получила едномесечно предизвестие за уволнение, без да е уведо-

мена за мотивите. Тя предположи, че една от причините за отстраняването ѝ може да е отказът ѝ да се съгласи с “насилственото дарителство” от страна на пациентите в полза на здравното заведение. Ръководството на болницата от Япония обаче твържало то да бъде въведено.

► Изпълнителната агенция “Медицински одит” започ-

на проверка на болницата в края на миналия месец по сигнали на пациенти. Те твърдели, че били принуждавани да дават дарение на болницата, за да бъдат лекувани. Подобни проверки текат и в останалите болници в страната, а резултатите ще бъдат обявени до дни, казаха за в. “Пари” от здравното министерство.

Здравното министерство ще похарчи 3 млн. лв. за информационна кампания

Тя включва превенция от психотропни вещества, вредата от тютюнопушенето и от прекомерната употреба на готварска сол

Над 3 млн. лв. европейски средства ще изхарчи Министерството на здравеопазването за провеждането на мащабна информационна кампания. Институцията вече е обявила обществена поръчка за изпълнител, сочи справка в сайта на Агенцията по обществените поръчки.

По-малко сол, моля
Кампанията, която се финансира по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", съдържа шест компонента. Първият е насочен към реализиране на национална здравна кампания за намаляване на консумацията на готварска сол. По проекта са заделени 470 хил. лв., като се предвижда те да бъдат изразходвани за изготвянето на видеоклипове, филми и аудиозаписи, които да се разпространяват чрез електронните медии. Информация за това колко е лошо да прекаляваме с готварската сол ще бъде публикувана

и в пресата под формата на печатна реклама.

"Не" на наркотиците
Вторият проект се отнася до организиране на информационна кампания за превенция на младите хора от психотропни вещества. За него ще бъдат похарчени 600 хил. лв. Тези средства също ще бъдат изразходвани само за създаването на рекламни клипове, филми, флаери и брошури. От описанието на обществена поръчка в сайта на агенцията се вижда, че не е предвидено организирането на събития или семинари по темата.

Спрете цигарите
Третата кампания се отнася до разпространяване на информация за вредите от тютюнопушенето. За нея са предвидени 600 хил. лв., отново за изработка на рекламни брошури и клипове. Кампанията е свързана с изискването на ЕС тютюнопушенето на обществени места да бъде изцяло забранено във всички страни членки. У нас представителите на ресторантьорския и хотелиерския бизнес се опитаха да удължат максимално гратисния период за въвеждането на забраната. Така тя у нас вероятно ще влезе в сила през

► С инфокампания за 600 хил. лв. здравното министерство ще се опита да убеди пушачите да откажат цигарите

СНИМКИ ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

2013 г., въпреки че здравният министър д-р Стефан Константинов настояваше това да се случи още през следващата година. Тази информационна кампания е добър начин обществото

да бъде убедено във вредите от тютюнопушенето и да бъде ускорено въвеждането на забраната в България.

Срещу насилието
Останалите три компонен-

та в рамките на голямата информационна кампания са свързани с ограничаване на производствения, битовия и транспортния травматизъм. По проектите са предвидени общо 1.3

млн. лв. Както при останалите кампании, парите ще бъдат похарчени за изработването на рекламни брошури, филми, аудио- и видеоклипове.

Елена Петкова

Над 11 млн. лв. ще струват е-регистри и инфосистеми в здравеопазването

► 150 хил. лв. ще бъдат инвестирани в създаването на регистър на медицинските изделия

Справка 300 млн. лв. за здраве от еврофондовете

► Европейските пари за здравеопазване през 2011 г. са 300 млн. лв. С тях ще бъдат извършени някои

от основните реформи в здравната система. 288 млн. лв. по програма "Регионално развитие" ще бъдат инвестирани в стратегията за реструктуриране на болниците. Стратегията е важен документ, с който, от една страна, се цели намаляването на броя на болниците, от друга

- повишаване на ефективността им, а от трета - подобряването на достъпа на онкоболните до адекватно лечение.

► Средствата по програмата ще бъдат изразходвани за оборудване с модерна апаратура на болници и центрове за лечение на онкологични заболявания. Общо 23

лечебни заведения в цялата страна ще бъдат снабдени с високотехнологична апаратура за ранно диагностициране и лечение на ракови заболявания. Три от тях ще станат национални центрове, където ще се лекуват най-тежките случаи. Този проект се очаква да бъде завършен през 2012 г.

В бъдеще пациентите ще имат електронни здравни досиета

Здравното министерство е кандидатствало за над 11 млн. лв. по различни европейски програми за финансиране на проекти, изграждане на регистри и единна информационна система. Например 10 млн. лв. са предвидени за изграждането на национална здравноинформационна система, която ще бъде част от компонентите на електронното здравеопазване у нас. Целта на системата е да даде достъп на изпълнителите на здравни услуги и на пациентите до огромен набор от информация. Чрез нея ще бъдат свързани системите на отделните болници и НЗОК. Когато системата заработи пълноценно, електронните пациентски досиета също ще станат достъпни и за лекарите, и за самите пациенти.

Други 150 хил. лв. ще бъдат инвестирани в създаването на регистър на медицинските изделия, който също е част от мрежата на е-здравеопазването. Предвижда той да бъде достъпен както за лекарите, така и за пациен-

тите. В момента такава база данни не съществува. 550 млн. лв. са предназначени за изработването на регистър на донорите и реципиентите на кръв. Тези данни ще улеснят много болниците, които бързо ще намират кръв при спешна нужда.

Засега тези пари са със статус "бъдеще време". Те ще бъдат усвоявани в следващите няколко години.

Елена Петкова

550

► млн. лв. са предназначени за изработването на регистър на донорите и реципиентите на кръв

10

► млн. лв. са предвидени за изграждането на национална здравноинформационна система

Лекарствата за качествен живот

Може ли биологията да обясни глобалния кредитен срив

Учени и икономисти работят съвместно, за да предотвратят бъдеща икономическа катастрофа

Биологията и природата помагат на икономистите да изградят нови модели за разбиране на динамиката на финансовия сектор, става ясно от материал на BBC. Те може да дадат отговор на въпроса защо кризата на вторичния пазар на ипотеки в САЩ предизвика такива глобални щети.

Може ли разбирането за екологията да предотврати кредитния срив?

Звучи малко вероятно, но група учени, които работят съвместно с Bank of England, вярват, че биологията може да научи банкериите на много неща. "Един от резултатите от кризата е, че сега хората имат смелост да мислят нестандартно", казва Джилиан Тет от Financial Times.

"Финансовият свят може да научи много от другите дисциплини", категорична е тя.

Банковото дело има дълга история, от която става ясно как то заема идеи от науката. Още през XVII век астрономът Едмънд Хейли прави таблици на смъртните случаи при животозастраховането.

Ала истинската вълна на научно влияние идва през 70-те и 80-те години, когато благодарение на компютрите започва истинската революция във финансите.

Лавина

"Технологичната революция се срещна с растящата сложност на финансовия свят и с нарастващата нужда от метод за ориентация в този сложен свят", казва Джилиан Тет. С разрастването на финансовия сектор се увеличи и търсенето на талантиви млади висшести с математически умения, които да създават нови и още по-сложни продукти. Така финансовият сектор стана толкова заплетен, че когато дойде сривът, той застраши съществуването на цели икономики.

"Това не е нещо, което може да се обясни с обикновени модели", казва Андрю Халдейн, изпълнителен директор на отдела за финансова стабилност в Bank of England. "Дейността във всяка страна по света се

срина в пропастта", допълва той.

Биологични системи

И все пак имаше шепа хора, които успяха да си обяснят кризата. Представяме ви биолозите.

Учени и служители на Bank of England започнаха съвместно да изследват връзката между естествените науки и финансите. Те правят сравнения между биологичните системи и техните сложни мрежи от взаимодействия между различните видове с тези между различните банки и финансови институции.

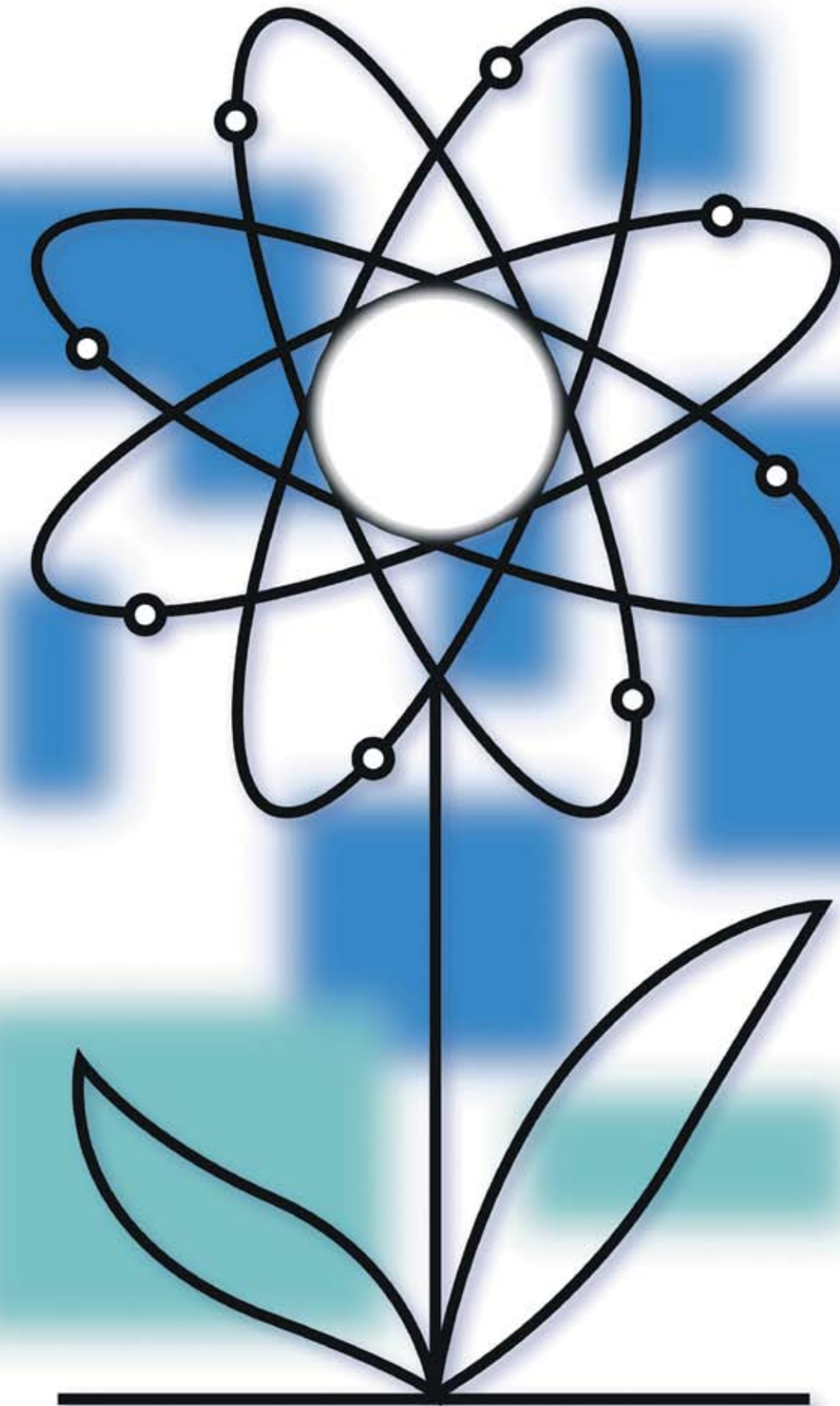
"Трябва да мислим за системата като за система, а не да я разглеждаме атом по атом, точка по точка", казва Андрю Халдейн и признава, че никой не го е направил преди финансовата криза.

"Стремежът на банките към предлагането на разнообразни продукти доведе до система, лишена от разнообразие. Не правехме разлика между големите и малките, не се замисляхме над връзките помежду им", допълва още той.

До този момент на практика не съществува глобална банкова база данни. Регулаторите по света се надяват, че могат да съберат нужната информация, за да направят карта на финансовата мрежа и да открият колебания, които може да доведат до срива на някоя институция.

Ако на банковото дело се гледеше като на биологична система, бихме могли да си обясним защо финансовият свят стана толкова уязвим.

Парадоксалното е, че растежа и усложняването на предлаганите продукти от банките финансовата система в края на краищата стана по-хомогенна. "Логично е всяка отделна банка да иска да разнообрази баланса на приходите и разходите си", отбелязва Халдейн.

С добавянето на различни функции банката разпределя риска си - не слага всички свои яйца в една финансова кошница. Но пък всички големи банки правят едно и също.

В биологията липсата на разнообразие в популацията означава липса на жизнена сила. Именно това е и причината да се появят призиви големите банки да бъдат разделени от по-малките след кредитния срив.

Болезтта на големите банки

Друг подход е да се разгледа разпространението на

някоя болест сред популацията, като се правят паралели между големите банки и епидемиологичната идея за "суперразпространителя" - индивид, който е отговорен за пренасянето на инфекцията поради контакта си с множество хора.

Кризата на вторичния пазар на ипотеки разпространи лоши кредити из целия финансов свят като вирус. Подобно на пренасянето на инфекция или на половото предавана болест кризата удари големите банки, но имаше вълнообразен ефект върху другите институции, свързани с тях.

"Еквивалентът на безразборните сексуални контакти във финансовия свят са връзките на големите банки с всички други банки в системата", твърди Андрю Халдейн. Той пояснява, че е нужна сериозна предварителна защита от такива единици.

Казано на банков език, тази защита ще пречи на преплитането на връзките между институциите, за да не се обърка всичко, когато се появи проблем.

Предизвикателството се състои в приложението на тази защита на практика - как да се опростят връз-

ките, като се запази разнообразието.

Банките и регулаторите също обсъждат възможността да се изисква увеличение на капитала, който банките да държат в случай на загуби. "Всички научихме много от случилото се. Случиха се неща, немислими за много хора, и целта е да си ги обясним", споделя Халдейн.

"Много е вълнуващо, че при нас идват хора и казват - вижте, може да се изненадате, но тези неща се случват в нашата дисциплина от стотици години, ето как да си ги обясните."